

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 8 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A bűnügyi muzeumokról.

Irta: *Preszly Lóránd* csendőrhadnagy.

A büntető novellának s a végrehajtása iránt kiadott miniszteri rendeleteknek a bűnügyi muzeumokkal foglalkozó része adja a tollat a kezembe, hogy a bűnügyi muzeumokkal e lap hasábjain foglalkozzam.

A ki nem elégszik meg a tegnappal, s a kit nem nyűgöz le a ma talán elért sikere, kell hogy foglalkozzék a holnappal s a múlt sikereit a jelenben megépített alapon hatalmas, edzett és ellenállásra képes tényezővé fejlessze a jövő számára.

A mi életképes, erős és rövid huszonhat év alatt példátlan arányokban tökéletesedő fiatal intézményünk biztos lépésekkel halad előre s tölti be — az ország teljes megelégedésére — nehéz hivatását s a nagy és komoly, lármát és port nem verő munkájában előrehaladásának biztosítása érdekében sok oly nagyot és nemeset alkotott, hogy — minden elfogultság nélkül állíthatjuk — hátrán nézhet jövője szeme közé.

Azok a remények, melyeket intézményünk megalkotói az intézménytől vártak, mind valóra váltak, tehát a tartozás törlesztve van. A nehéz feladat, melynek súlyát testületünk minden tagja érzi, évről-évre lelkiismeretesen és eredményesen megoldva van. A cél, — a jog, az élet s a vagyon megvédése, — intézményünk egy tagja által sem tövesztetik szem elől, de közös és vállalt törekvésünket képezi annak megőrzése és megvédésének biztosítása. Kótságnak sem férhet tehát abhoz, hogy ez az életképes intézmény méltó helyen illeszkedik be a modern intézmények sora között az állam nagy gépezetébe, fokozott mérvben teljesíti feladatát és mozditja elő a célt, a melynek érdekében létesített.

Intézményünk szilárdításának, tökéletesítésének és fejlesztésének lényeges tényezője a legénység kiképzése, oktatása és nevelése még pedig oly mérvben és irányban, melyeket a haladó kor megkövetel. A fejlődés monoton s sürgeti és erősen kívánja azt, hogy legénységünk kiképzése egyöntetűen és modern, — a haladó kor követelményeinek megfelelő alapon eszközöltetésük s már a fiatal erők is — no általános ismeretekkel, hanem alapos tudással és szakismeretekkel állítsanak az elő a szolgálat elé, mely rájuk vár s a melynek becsületis

lélekkel és szaktudással való végzése csak az állam érdekeit munkálja és a testületünk tekintélyét emeli.

A kiképzés egyik lényeges eszközéről: a bűnügyi muzeumok létesítéséről és fejlesztésük sürgősségéről óhajtok ez alkalommal megemlékezni és pedig azért, mert azok felállítását, ok- és czólszerű felszerelését és modern szertárákká való fejlesztését, a legénység alaposabb s magasabb fokú képzése czéljából felette szükséges tartom.

A muzeumok — rendeletileg is való mielőbbi felállításán — ez idő szerint időszerű is és ez a második ok, mely miatt erről e lap hasábjain emlékezem meg. Az Országos Törvénytárban 1898. évi augusztus hó 6-án kihirdetett XXXVI. t.-cz. 37. §-a, mely új szakaszként a Btk. 62. §-a után iktatandó, így intézkedik: „Az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy egyes tárgyak, melyeket a bíróság a Btk. 61. vagy 62. §-a alapján elkoboztatott, bűnügyi muzeumok létesítésére és gyarapítására fordíttassanak; — a 38. §. pedig, — mely a Btk. 25. §-a utolsó bekezdéseként veendő fel, — kimondja: „Az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértve elrendelheti, hogy egyes tárgyak, a melyeket a bíróság vagy közigazgatási hatóság elkoboztatott, bűnügyi muzeumok létesítésére és gyarapítására fordíttassanak.”

Megadattott tehát végre az alkalom arra, hogy a bűnügyi muzeumok fejlesztése és a nyomozásokkal foglalkozó egyének tudományos továbbképzése, — bűnjelek- és bűncselekményből származó tárgyaknak nagyobb mennyiségben a muzeumok részére való átengedésével, — könnyebben és eredményesebben eszközölhetővé tessenek.

Ezzel egy barminczéves mulasztás lett pótolva, helyrehozva, mert hiszen kótságtelen, hogy a bűnjelek és bűntárgyaknak tudományos szempontból különös fontosságuk van.

Visszatérve a Büntetőnovella idézett két §-ára, szóról-szóra közlöm azok miniszteri indoklását:

... Ily muzeumok létesítését főleg a gyakorlati férfiak tartják szükségesnek. De azoknak előnyeit tudományos szempontból sem lehet elvitatni. A büntetőjog tudományának újabb irányai különös súlyt fektetnek a terhelt egyéniségére, a büntetettek benső világára, gondolkodás módjára, szokásaira. Mindezek megismerésé-

Villamos és gőszerve berendezett gyár tőlől nem képes olcsóbban és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képességével át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldök **Budapestről, Király-u. 68**. Külön költségvetés díjazással. Kívül a világ minden részére egyenlő és kényelmes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

hez alkalmas segédeszközt szolgáltatnak a bűncselekmény elkövetésének eszközei s a bűncselekmény útján előállított tárgyak. Jó szolgálatot tehet azok rendszeres megismerése a rendőrségnek s általában a nyomozó hatóságnak is. E körülményekre való tekintettel a javaslat rendelkezése annál is inkább indokolt, mert az ilyen elkobzott tárgyaknak tanulmányi czélokra való megőrzésével jogsérelem sem a vádlotton, sem a sértetlen nem esik.

Mint láthatjuk, a miniszteri indokolás elismeri, hogy a büntettesben — a nyomozások során is — első sorban az egyént kell tanulmány tárgyává tenni, s nemcsak az elkövetési mód, hanem a színhelyeken talált bűnjелеk, vagy bűncselekmény által előállított bűntárgyak tanulmányozása is fontos szerepet nyújtanak a nyomozások tudományos alapon való eredményes eszközléséhez.

A gyakorlat férfiai, tehát nem az elméletek, hanem a nyomozások gyakorlati keresztülvitelét ismerő férfiak tartották szükségesnek a bűnjелеk és tárgyak hovafordítását rendelő törvény életbeléptetését, bár — megjegyzem, az elméletek szakemberei már évek óta sürgették ezt, a külföld egyes államaiban pedig már régen szabályoztatott a bűnügyi muzeumok felállítására és mikénti tovább fejlesztésére.

A nálunk már létesült bűnügyi muzeumokról később fogok megemlékezni, előbb azon rendelkezéseket közlöm, melyeket a magyar királyi igazságügyminiszter úr folyó év augusztus hó 17-én 20.001 szám alatt a büntetőtörvények stb. módosításáról, illetve kiegészítéséről szóló XXXVI t.-cz. hatálybaléptetése és végrehajtása tárgyában kiadott, természetesen csupán azt, mely a bűnügyi muzeumokra vonatkozik. A hatálybaléptetés napja folyó évi október 1. E naptól kezdve tehát megadatott a mód és alkalom arra, hogy a bűnügyi muzeumok fejlesztése s ez alapon a nyomozásokat végező közegek továbbképzése — tudományosabb alapon eszközölhető legyen. Maga a végrehajtása a 38. §-nak akként történik, hogy «mindazokat a tárgyakat, a melyeket a kir. bíróság elkoboztatott, az esküdtbíróság vagy a kir. törvényszék hatásköréhez tartozó ügyekben a kir. ügyészség, a kir. járásbíróság hatásköréhez tartozó ügyekben pedig a kir. járásbíróság vezetője a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalánál vagy valamely csendőrségi parancsnokságnál, vagy más közhatóságnál szervezett bűnügyi muzeum megkeresésére, az eljárás jogerős befejezése után a muzeumnak megküldi. A kir. ügyészség, vagy a kir. járásbíróságnak vezetője hivatalból is köteles a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalánál szervezett vagy a legközelebb eső bűnügyi muzeumba küldeni azokat az elkobzott tárgyakat, a melyek megőrzése a nyomozó hatóságoknak vagy a büntetőjogi tudományos továbbképzésnek czéljaira kívánatos.»

A belügyminiszter úr augusztus hó 17-én kelt 102.100/B. M. rendeletével szintén intézkedett a közigazgatási hatóságokkal szemben a Büntetőnovella 38. §-nak mikénti végrehajtása iránt, mely rendelet a következőképp intézkedik:

«Mindazokat a tárgyakat, a melyeket a közigazgatási hatóság elkoboztatott, e hatóság vezetője a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalánál vagy valamely csendőrségi parancsnokságnál vagy más közhatóságnál szervezett bűnügyi muzeum megkeresésére, az eljárás jogerős befejezése után megküldi. A közigazgatási hatóság vezetője hivatalból is köteles a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalánál szervezett, vagy a legközelebb eső bűnügyi muzeumba küldeni azokat az elkobzott tárgyakat, a melyek megőrzése a nyomozó hatóságoknak vagy a büntetőjogi tudományos továbbképzésnek czéljaira kívánatos.»

A bűnjелеknek muzeumokban való gyűjtése, megőrzése, osztályozása és tanulmányozása, továbbá azoknak részint a szemléltető oktatásoknál, részint a nyomozásra hivatottak tudományos alapon való továbbképzésénél való felhasználása igen fontos tényező legénységünk magasabb kiképzéséhez. s ezek mielőbbi keresztülvitele már azért is szükséges, mert a minden téren észlelhető haladás és fejlődés intézményunktől is megköveteli, hogy a fokozott követelményeknek teljes mérvben megfelelni igyekezzünk.

«Éles megfigyelés és sok elmélkedés» — ez az a régóta hangoztatott tanács azok részére, kik a bűnesetek nyomozásával és tanulmányozásával foglalkoznak, vagy életüket annak szentelik. 1904. évben e lap hasábjain irtam már, hogy: a modern nyomozó az érzés, a gondolkodás és akarás jelenségeit tapasztalatból ismerve, ezeket a ténynyel összehasonlítja s mintegy — emelőrudakkal s egy csekély szerencsével — kiemeli a valót a rejtelmesnek látzó homályból. Tehát állítsa a nyomozó — éles megfigyelés útján — folytonos párbuzamba a hasonló bűneseteket, fordítson különös figyelmet az elkövetési módra, és eszközökre vagy a bűncselekmény által létrejött, illetve létrehozott tárgyakra, nem feledkezvén meg ezeket a büntettesek benső világával, egyéniségével stb. összehasonlítani, — akkor könnyűszerrel megépítheti magának azt az utat, a melyen tájékozott nyomozóként haladhat, s nem veszhet el a komplikáltabb esetek utvesztőjében sem. A kik a nyomozással, vagy a bűnözési esetek tanulmányozásával foglalkoznak, tudják, hogy mennyire fontos szerepe van a bűnjелеknek, tárgyaknak a nyomozások s a perek egész folyamata alatt. Helyszinre érve pár perc alatt megmondja egy éles megfigyeléssel bíró nyomozó, hogy a tettes vagy a tettesek a bűnözők melyik osztályából kerültek vagy kerülhettek ki. Sőt leírják rendszerint az elkövetési módot, tehát a bűncselekmény

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

miként történt keresztülvételét is. És mindehhez mennyire segítségükre vannak a hátramaradt nyomok, a bűnjelek, — talán lim-lomnak nevezett tárgyak, de a melyek a nyomozó részére s annak a szemében jelentékenyek és értéket képviselők, melyek rávezetnek a tettes kilétére s megjelölik az utat, mely az eredményhez vezet.

Tanosztályainknál parancsnoki minőségben működött és működő tisztok mindegyike átértézte a muzeumok létesítésének szükséges voltát s e tekintetben a budapesti csendőrtanosztály, a muzeumának 1899-ben történt szervezésével tette meg az első lépést. Ez a muzeum, ma mint legrégibb, berendezését tekintve, muzeumaink között első helyen áll. A többi muzeumok felállítása a következő években történt és pedig: 1903. évben a székesfehérvári és a pozsonyi; 1904 évben a kassai és a brassói; 1907. évben a kolozsvári, míg a debreczeni a folyó évben állítottatott fel. Szegeden — tulajdonképeni muzeum — a nyert értesülésem szerint — nincs, a gyűjtött bűnjelek és tárgyak a tantermekben vannak elhelyezve.

Nálunk a bűnügyi muzeumok létesítésének egy igen nagy akadálya volt s ez még ma is meg van, hogy t. i. ilyen muzeumok létesítésére és fejlesztésére semmi nemű pénzalap nincs. A királyi ügyészségek, bíróságok és a közigazgatási batóságok pedig — a fennállott miniszteri rendeletek értelmében a bűnjeleket évenként tartott árveréseken abogy lehetett eladták, a papírpénzbamisítványokat az Osztrák-Magyar banknak, a fém pénzhamisítványokat pedig a körmöczbányai állami pénzverdének beszolgáltatták, a megsemmisíteni rendelt egyéb bűnjeleket s büncselekmény folytán előállított tárgyakat pedig megsemmisítették.

Ezekből következik azután, hogy a muzeumaink gyarapodása nem lehetett valami kielégítő, mert hiszen a bűnjeleket — ba mindjárt minimális áron, — végeredményben mégis csak venni kellett, a vételre pedig pénzforrás nem állott rendelkezésre, csak kivételesen lehetett az általán s a gazdálkodás feleslegének csekély százalékát erre fordítani.

Most, a midőn Honvédelmi Miniszter ur Ó Nagyméltósága által legénységünk alaposabb és tudományosabb kiképzése czéljából központi továbbképző és központi altisztképző tanosztályok felállítása tervezetik, ezen osztályoknál pedig éppen rendeltetésüknél fogva is fokozottabb mérvben lesz szükség muzeumok szervezésére és fejlesztésére, fontos és czélirányos lenne pénzalapot létesíteni ehhez, mert eltekintve a berendezési tárgyaktól (szekrények, állványok stb.), melyekre a bűnjelek elhelyezéséhez feltétlen szükség van, a muzeumokban nemcsak bűnjeleknek van helyük, hanem mind olyan ábráknak, készülékeknek stb., melyek az érdeklődés felkeltése s annak fokozása mellett, tudományos továbbképzésére is jó anyagot nyújtanak s a melyek

segítségével az előadandó tantárgyakat kellően megmagyarázni is lehet. A kiadások fedezésére tehát pénzalapra van szükség, melyből a parancsnokságok a beszerzéseket eszközölhetnék. E pénzalap létesítésével — meggyőződésem, — hogy csak előbbre vihetjük a fejlődés terén legénységünk kiképzése ügyét, a felállítandó központi iskolák értéke is csak emelkedhetik modernebb berendezésű muzeumaival, s a nyomozás tudományát ennek útján és segélyével is művelve és legénységünkben az iránta való készséget fejlesztve, — hiszem, — hogy az eredmény, melyet a sorok között sejtetni engedek — el nem marad.

A kiszolgált altisztek alkalmazásáról.

Irta: dr. Végli Kálmán, honvédelmi miniszteri fogalmazó.

(Folytatás.)

Valamely jognak a megszerzése, illetőleg a jog megszerzésének pusztá ténye még nem elég biztosíték arra nézve, hogy annak tulajdonosa részesülni is fog mindazokban az előnyökben, a melyekre valamely jog birtokosának igénye van; ahhoz, hogy jogunkat kellően érvényesíteni is tudjuk, szükséges nemcsak annak általános ismerete, hogy mit vagy miket lehet elérni a megszerzett joggal, hanem ismerni kell azokat a módokat is, a melyekkel legkönnyebben és legbiztosabban juthatunk a jog nyújtotta összes előnyök birtokába.

Igy van ez az igényjogosultsági igazolvánnyal szerzett jogokkal is.

Nem elégséges ugyanis nagy általánosságban azt tudni, hogy az igazolvánnyal az altiszt jogot szerezt meg polgári szolgálatban való alkalmazásra, hanem ismerni kell egyfelől azt, hogy a polgári szolgálatban melyek azok az állások, a mikre az igazolvány alapján az altiszt igényt tarthat; másfelől pedig ismerni kell azokat a módokat is, a melyekkel ily állások elnyerhetők.

Az 1873. évi II. t.-cz. alapján igényjogosultsági igazolvánnyal elhátott altisztek részére s törvény a közszolgálatban és a vasuti gőzbajozási és egyéb vállalatoknál tart fenn illetőleg biztosít bizonyos állásokat.

Közszolgálat alatt az állami és törvényhatósági szolgálat értendő.

Fenntart és biztosít pedig e törvény az említett szolgálatokban hivatalozolgai és alsóbbrendű felvigyázói, valamint irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnokai állásokat. Az állammal, ugyesintén a vasuti, gőzbajozási és egyéb vállalatoknál minden hivatalozolgai és alsóbbrendű felvigyázói állás az igazolványos altiszteknek van fenntartva és ugyancsak minden irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnokai állás ily altiszteknek van elsőbbséggel biztosítva; ellenben a törvényhatóságoknál levő hivatalozolgai és alsóbbrendű felvigyázói állásokat a törvény csak fele részben tartja fenn, az irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnokai állásokat azonban itt is számbeli korlátozás nélkül biztosítja az igazolványos altiszteknek.

Valamennyi fenntartott hivatalozolgai és alsóbbrendű felvigyázói állásra a törvény az igazolványos altiszteknek kizárólagos jogot biztosít, a mely kizárólagos jog, a mint ez a törvény 13. §-ából kitűnik, azt jelenti, hogy a fenntartott szolgálati állásokra csak törvényes igényvel bíró altisztet szabad alkalmazni, kivéve természetesen

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Ár K 1.20. Kapható minden gyógytárban és drogériában.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

esen azt az esetet, a midőn az illető állásra ily igazolványos altiszt nem jelentkezik, vagy midőn a jelentkező altiszt igazolványos arra az állásra nem alkalmas. Látjuk ebből, hogy bár kizárólagos joguk van az igazolványos altiszteknek a hivatalozolgai és alsóbbrendű felügyelői állásokra, azokat mégsem nyerhetik el tisztán csak az alapon, mert igazolványuk van, hanem szükséges, hogy az általuk kért állásra alkalmasok is legyenek, a mely követelmény azonban egészen természetes, mert ha az a kizárólagos jog a szó szoros értelmében vétetnék és a törvény az alkalmasság követelményét elő nem írta, akkor pusztán csak az igazolvány alapján oly egyéneket is kellene alkalmazni, a kik nem tudnának megfelelni az általuk kért állással járó követelményeknek.

Az irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állások — mint említém — elsősorban vannak az igazolványos altisztek részére biztosítva, a mely elsőbbségi jog mikénti értelmezését a törvény 5. §-ának az a rendelkezése adja meg, hogy az ily irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állásokra az igazolványos altiszteknek csak akkor van igényük, ha az ily állásra már fizetésben levő helybeli hivatalnokok vagy nyugdíjasok nem jelentkeznek, vagyis más szóval: valamely irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állás betöltésénél az igazolványos altisztet csupán a már fizetésben levő helybeli hivatalnok vagy nyugdíjas előzheti meg, más jelentkező azonban nem, mert ily más jelentkezővel szemben már a törvény ezen állások elnyerésénél az igazolványos altiszteknek elsőbbségi jogot biztosít.

Természetesen az állásra való alkalmasság követelménye a hivatalnoki állásoknál is elengedhetetlen feltétel. Úgy a kizárólagos jogon fentartott mint az elsőbbséggel biztosított állásoknál az igazolványos altisztek alkalmazására nézve a törvény még egy korlátot állít fel és pedig azt, hogy a 14. §. értelmében az igazolványos altisztek az ily állásoknak rendszerint csak a legalsó fokozataiban alkalmazhatók, a mely megszorítás korántsem jelenti azt, hogy az igazolvány alapján valamely állásra kinevezett altiszt mindig azon állás legalsó fokozatában marad, hanem csak azt jelenti, hogy őt az alkalmazó hatóság először csak az illető állás legalsó fokozatába tartozik kinevezni; ez a 14. §. a fentartott és elsőbbséggel biztosított állások legalsó fokozatában való alkalmazást csak szabályul tűzi ki, a mely szabály alól kivételnek is lehet helye, a mely kivételre egyenesen utal is a törvény végrehajtása tárgyában kiadott körrendelet 7. pontja, a mikor azt mondja, hogy "... az alkalmazással rendelkező hatóságok, hivatalok, intézetek és vállalatok tisztében állandó, különös figyelemmel lenni arra, hogy oly folyamodók, kik kitűnő katonai szolgálataik vagy kitűnő magaviseletük és tulajdonaik folytán különös tekintetre méltók, közvetlen jobban ellátott állomásokban részesíttessenek ..."

Azon állami és törvényhatósági hivatalok és intézetek stb., a melyeknél az igazolványos altisztek részére hivatalozolgai és alsóbbrendű felügyelői, nemkülönböztetve irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állások fentartva, illetőleg elsőbbséggel biztosítva vannak, a következők:

a) az államnál:

a közös és a m. kir. miniszteriumok, a horvát-szlavon országos kormány, a fiumei kormányzóság, a magyar államban levő törvényszékek, bíróságok s egyéb hivatalok, fegy- és más olyan intézetek, a melyek egészben vagy részben államköltségen tartatnak fenn;

b) a köztörvényhatóságoknál és pedig úgy a szoros értelemben vett magyarországi vármegyei és városi tör-

vényhatóságoknál, mint a horvát-szlavonországi vármegyei és városi hatóságoknál mindazon hivatalok, intézetek stb., a melyek ezen törvényhatóságok (hatóságok) javadalmazásából vannak fentartva.

A mint már említettem, valamely állás elnyeréséhez nem elégséges pusztán az, hogy valaki igazolványos altiszt legyen, hanem szükséges, hogy rendelkezék mindazon kellekkel, a melyek szükségesek ahhoz, hogy eleget tudjon tenni az illető állással járó kötelezettségeknek.

Maga az 1873. évi II. t. cz. nem határozza meg egészen pontosan azt, hogy minő előfeltételeket kell bebiztosítani az igazolványos altiszteknek a végbél, hogy valamely állást elnyerhessenek, de ily pontos meghatározás — az állások sokfélesége folytán — magában a törvényben alig is volna lehetséges. E helyett a törvény csak főbb vonásokban határozza ezt meg, a midőn a 12. §-ban kimondja, hogy "Minden alkalmazást kérő köteles az igényt tanúsító igazolvány előmutatásán kívül testi alkalmas voltát és a kért állomáshoz megkívántató képességét, valamint azt is kimutatni, hogy a magyar állam területén honpolgári joggal bír."

A hivatalozolgai és alsóbbrendű felügyelői állásoknál a törvény most idézett 12. §-ában említett képesség kifejezés alatt csupán az értendő, hogy azon igazolványos altisztek, a ki ily állást elnyerni óhajt, rendelkeznie kell azokkal a testi és szellemi kellekkel, a melyek multhatatlanul szükségesek ahhoz, hogy az elnyerni óhajtott állásból kifolyó hivatásának betöltésére képes legyen.

A testi kellek alatt az ép testalkat és egészséges állapot értendő; a szellemi kellek pedig az irni és olvasni tudás és az illető állás természeténél fogva netán multhatatlanul szükséges nyelvismeretek.

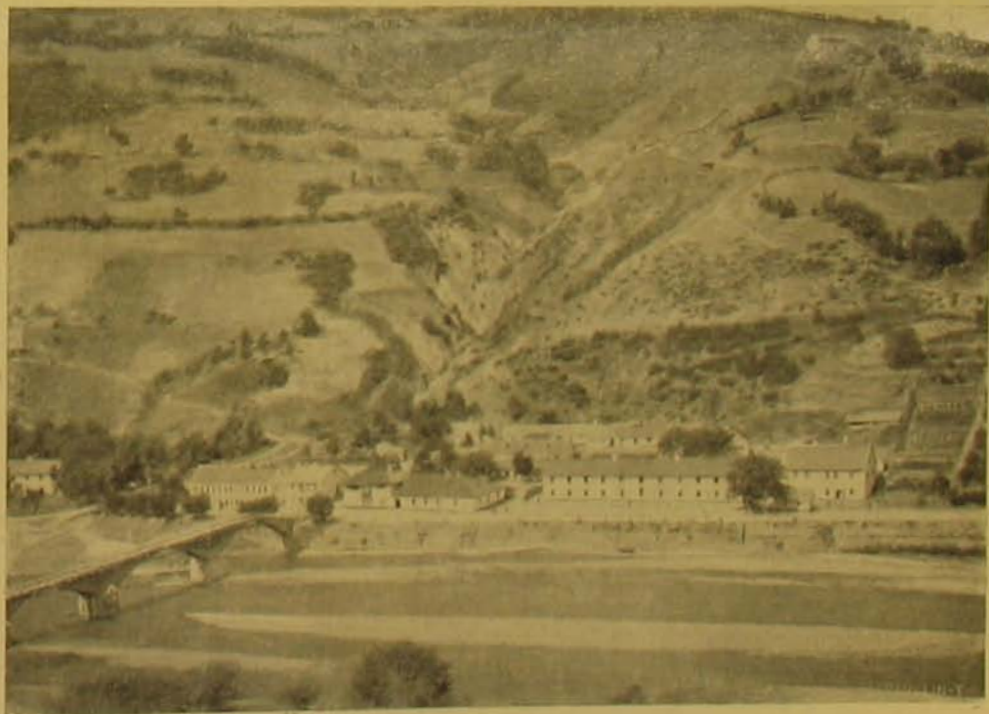
Nem lehet továbbá figyelmen kívül hagyni e képesség kifejezésének értelmezésénél az oly különleges szakismeretek követelményét sem, a melyeknek hiánya miatt nemcsak hogy teljesen használhatatlan volna az illető, hanem még veszélyes is lehet az ily különleges szakismereteket igénylő állásra az azokkal nem bíróknak az alkalmazása. Pl. ha egy igazolványos altiszt oly állásra folyamodik, a melynél gépek kezelésében való jártasság szükséges, természetesen nem lehet az illető batóságtól azt kívánni, hogy oly altisztet is alkalmazzon, a ki gépek kezeléséhez egyáltalán nem ért, mert járatlansága folytán nemcsak az őt alkalmazónak okozhat nagy károkat, hanem — éppen a szükséges ismeretek hiánya miatt — okozója lehet a legnagyobb szerencsétlenségeknek is.

A mi már most az irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állások szempontjából a képesség kifejezésének értelmezését illeti, itt már nem lehet a hivatalozoljai állásoknál adott értelmezéssel beérni, mert ahhoz, hogy valaki ily hivatalnoki állást kellően betölteni tudjon, okvetlenül szükséges az hogy az illető az értelmiségnek oly fokán álljon, a mely megfelelő biztosítékot is nyújthat arra, hogy az ily állással járó teendőket eredményesen fogja elvégezni.

Ez okból az ily állásokra pályázó igazolványos altisztek is tartoznak ugyanazon előfeltételeknek megfelelői, a melyeket a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. t. cz. 19. §-a, az ily közszolgálati állásokra pályázóktól általában megkövetel, a melynek értelmében ily irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állást csak az nyerhet el, a ki négy gimnasialis vagy reáltanulási

Pletlje látképe.

A közos nádaregbeli csapatok tábora. — Zágonyi fekvetelől.

Képek a novibuzári szundzsákból.

Habsburg-őrés a Limen.

Prijopolje egy része, jobb oldalt fenn a hegyen a török laktanya. — Zágonyi felvételei.

Képek a novihuzári szandzsúkból.

és az elküldendő leírás másolásánál könnyen tévedések fordulhatnak elő;

12. azzal kell számolnia, hogy az életkor és a szervek beteges elváltozásai a szervek gyakori ingadozását eredményezi.

II. A daktyloszkópia.

1. Minden fogházszolga 20 perc alatt eltanulhatja;
2. szerszám tekintetében csak egy kis gummitekerésre, egy darab üregra és egy kevés nyomdafestékre van szükség, mely kevesbe kerül és a kabátzsebben kényelmesen elfér;
3. csak egy hivatalnok közreműködése szükséges;
4. a legkisebb rendőrhatóságnál is alkalmazható;
5. mindenféle korn egyéknél alkalmazható, mert a papillarvonalak a születéstől a halálig abszolút változatlanok maradnak;
6. hulláknál a helyszínen igen könnyen alkalmazható;
7. a daktyloszkópiai eljárás alá vont olyan levétközését nem kívánja;
8. természethű képeket, tehát pontos adatokat szolgáltat;
9. a személyazonossági megállapításokra az egyén csalárd megartása befolyást nem gyakorol;
10. nem kell nyelvi nehézségekkel és a mértékek egyenlőségével számolnia;
11. a leolvásánál stb. tévedések elő nem fordulhatnak, mert csak eredeti felvételek küldetnek szét;
12. az életkor és betegségek befolyásait nem ismeri.

Heidtl ezen igen szakaszerő fejtegetéseit a következőképpen zárja le:

Összefoglalás: Az anthropometria jó, de a daktyloszkópia még jobb. A ki a statistika bizonyító erejében hisz, annak álljon itt egy fényes bizonyíték: A míg Londonban a Bertillon féle rendszert alkalmazták, a személyazonosság-megállapításoknak évi átlaga 450-re rogott. A Bertillon-rendszer kiküszöbölése és annak a daktyloszkópiával történt pótlása óta ezen megállapítások száma 7000-re szökkent fel, tehát több, mint meg tízszeresződött.

A mint ezekből látjuk, míg csak a technika egy újabb felfedezéssel nem áll elő, a daktyloszkópia alkalmazása lesz a legkönnyebb és legcélszerűbb a személyazonosság megállapításánál.

Ma még csak a világvárosok rendőrhatóságai foglalkoznak a személyazonosság megállapításának ezzel a rendszerével, de azt hisszük — nem csalatkozunk, ha azt állítjuk, hogy nem sok idő múlva a csendőrségnél is használtnak veszik és taníttatni fogják a daktyloszkópia alkalmazását.

KÉPEINK HEZ

A Lim-terület.

Igy nevezik Törökországnak azt a részét, a mely Szerbia és Montenegró közé hosszan hekelődve, egész Bosznia határáig benyulik. Nem valami tejjel-mézszel folyó Kánaán ez, hanem csak afféle hegyes, völgyes, sziklás tartomány, a mi csak területnagyságra lehet jó, de közgazdasági szempontból jelentősége alig van. Mindezek dacára úgy Szerbia mint Montenegró szíves örömmel mondaná magáénak. Hogy tehát ez irányban már rég táplált vágyaik túlvérmesekké ne fejlődhesse nek, hosszabb idő óta, úgy Törökország részéről, mint Bosznia és Hercegovinának nemrég történt bekebelezéséig a mi részünkről is egy-egy clandar katonaság tartotta megszállva ezt a természeti szépségekben egyébként elég gazdag területet.

Csapataink a napokban hagyták oda a Lim-területet s ez alkalomból mutatjuk be e vidék egyes részeit olvasóinknak.

HIREK.

Házasság. Szopko Győző főhadnagy, belényesi szakasparancsnok Belényesen október 10-én Kaffka Irén urhölgygyel házasságra lépett.

Elhalálozás. Rafain Imre százados, zilahi szárnyparancsnok október 25-én 46 éves korában szívszélhűdés következtében meghalt. A megboldogult elhalálozásáról az I. számú csendőrkörület tisztikara külön gyászjelentést adott ki. Az élte delén sirba szállt közszereplőnek örvendett százados hűlt tetemeit Zilahon, az ott állomásozó honvédtisztikar, valamint bajtársainak élénk részvétele mellett, október 27-én helyezték örök nyugalomra.

A fakerti bucsú. Az uradmegyei Fakert községben, október 20-án bucsu volt. A bucsút a szomszédos községek vegyesajku lakossága is nagy számban kereste fel és az istentisztelet után, atyafiságos látogatások céljából, többnyire magánházakhoz térve ünnepi hangulatban ott töltötte idejét, a fiatalság kivételével, kik a község két korcsmájában, nevezetesen a magyarok a Kutkó-, a németajkuak pedig a Tban-féle korcsmabélyegben, batosági engedéllyel, tánczvizalmat rendeztek. A mulatság rendezésére nélkül folyt esteli nyolcz óráig, a midőn is Csöke Antal világosi magyar legény, szívtartó venni, a németek táncz helyiségeül szolgált Tban-féle korcsmába tért be, a hol vele a német legények szóváltásba elegyedtek s őt csakhamar elverték, kétszer hasba szúrták, és az utozára kidobták. A korcsma körül portyázó Mich Vilmos csendőr és járőrtársa a történeteket látva, arra való tekintettel, hogy a korcsmában mulatók száma több száz fölé rugó, többé-kevésbbé ittaz emberből állott, a közelben levő őrsre sietett és Orosz János ez. őrsvezető, őrsparancsnoknak jelentést tett. Orosz őrsvezető a jelentés vétele után, egy hat főből állott egyesített járőrrel a helyszínére sietett, s abban a feltevésben, hogy a korcsmában még mindig véres verekedés folyik, az ottlevőket az utcára terelte. Az ily módon az utcára került, mintegy 200—300 főből állott tömeg, főként egy a korcsmával szemben sátorozott Marksteiner nevű aradi mézeskalácsos biztatására a csendőrségnek ellenszegült, s arra az útszálon levő kórakásokból valóságos közaport zúdított. Erre a járőr Orosz őrsvezető vezénylete alatt a tömeg ellen szuronyrohamot intézett, majd pedig midőn ekközben a járőr egyik tagját, Góz István ez. őrsvezető glogováci őrsparancsnokot fején — azt közel két helyen is bezúzva — súlyosan megebesítették és a járőr több tagját is megdobták, Orosz őrsvezető, a szétoszlásra való ismételt eredménytelen felhívás után tüzet vezényelt. Az előrdült hat lövés után a tömeg még nagyobb erővel támadta a járőrt, úgy, hogy az kénytelen volt még két ízben a tömegre löni s csak így tudta azt szétoszlásra kényszeríteni. A csendőrség összesen 17 lövést tett, de mert koromsötétség volt, csak Sebnek Péter fakerti lakos, kinek tüdejét jarta át a lövedék, és Jakab Miklós világosi lakos, ki jobb alkarján lövetett meg, szenvedtek életveszélyes, illetve súlyos sérülést, a kik azután orvosi ápolás alá is vétettek. A könnyen sérültek elszéledtek, s így azok száma ismeretlen. A járőr tagjai közül Góz őrsvezető 10—12 Orosz őrsvezető pedig nyolcz nap alatt gyógyuló sérülést szenvedtek. Az izgató Marksteiner mézeskalácsos elfogatott s az aradi kir. ügyészségnek átadott. A vizsgálat, valamint a sebesültek utáni puhatolás folyamatban van.

Kérelem. Csépp Sándor csendőr, ki a krassó-szörény-megyei Romancsiklován állomásozik, kéri azon bajtársait, kik vele 1905 őszén Brassóban a próbacsendőri tanfolyamot együtt ballgatták, hogy czimüket vele tudassák.

Helyreigazítás. Lapunk 42. számában, A danosi rablógyilkosság czimű cikkünk befejező részébe hiba csuszott

be, a mennyiben az eme pörben ítélező esküdttöröség kiváló elnökét, Rónay Kamil kuriai bírót, tévedésből ítéletábrlai bírónak jeleztük. Tudomásul véve e tévedésünket, sietve igazítjuk azt helyre.

Az ujjlenyomatok fényképezése. A nyomozónak arra kell törekednie, hogy a tett színhelyén vagy pedig egy-egy bünyelen talált ujjlenyomatot oly gyorsan, mint csak lebetesége, a fényképező lemez segítségével rögzíthesse, mert különben annak lefényképezése lehetlenné válik. Üvegtáblákon vagy poharakon előtalált ujjlenyomatokat a legjobban úgy fényképezünk, mint azt Stockis Lütlichből (La recherche et l'indication des empreintes digitales) ajánlja, hogy az üveget sötét hátter elé állítva, függőlegesen erősen átvilágítjuk. Némelykor elegendő, ha az üvegre könnyen rálehelünk, hogy a lenyomatnak a fényképezéshez alkalmas képét nyerhessük. Az ujjlenyomatoknak papirosra való lefényképezésénél annak talkum-por és skarlatpiros vegyülettel való bebitése ajánlatos, piros papirosnál indigókékkel.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenképp által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

R. M. örmester. Kéjtélyes gyilkosság kiderítése című cikk nem közölhető, mert a mai viszonyok között teljesen lehetetlen, hogy a büntett fennfogságát a halottként észre ne vette s az esetet bejelenteni elmulasztotta volna.

N. K. Az erdőri szakvizagákról s az erdőri állásokat illető tudnivalókról legközelebb lapunk a rovatában egy közlemény fog megjelenni, amely több rendheli kérdés anyagát foleleli.

Háttérbe szorított. 1. Olvassa el a fenti választ; 2. nincs kizárva, ha érdemes róla, megkapja.

Honvéd. Olvassa el a lakt. szab. 10. §-át, abban kétséget kizárólag meg van mondva, hogy a téli időszak október 1-től márczius 31-ig, a nyári időszak pedig április 1-től szeptember 30-ig terjed.

Érdeklődő. Hazárdjáték alatt azok a játékok értendők, a melyeknél a nyereség, vagy veszteség nem a játékos ügyességétől, hanem kizárólag a véletlenségtől függ; (Btkv. 91. §.) ezen játékok, akár fel vannak névszerint sorolva, akár nem, tiltva vannak. Az összes tiltott játékok ugyarint még összefoglalva nincsenek, mert egyes játékok csak a feljelentés után lesznek hazárdjátékoknak minősítve. A legismertebb ily játékok: a farao, makaó, serbli, hu szonagy, nasi-vasi, bakarai, hol a király, páros-páratlan, koczka stb.

Cs. János. 1. A btkv. 336. §. 8. pontja szerint nem minősülhet érték szerinti lopás vétsége, de magánvádra üldözendő. 2. Igen.

Névmagyrosító. Ügye el van intézve, a napokban már értesítést nyer.

7. Nem vétetik fel.

Serült. Vegkielégítést fog kapni.

T. J. járőr. Nagymihály. A m. kir. csendőrbadapród tanfolyamok minden év november havában kezdődnek. Tartalékos hadapródok és hadapródjelöltek a kérvényeiket minden év május havában a honvédelmi — illetve hadügyminiszterhez (minthogy az illető a honvédségnél, vagy hadseresegnél szolgált) címözve, az illetékes kiegészítő parancsnokságuk nján terjesztik be. — A kérvényhez semmiféle okmányt nem kell mellékelni.

Ittkaság. Ha a feltételeknek megfelel, igen. Szolgálati nton kérelmezendő.

Tiszamenti. Meg van engedve, annyi kilométerre, amennyit megtesz, csak hogy a menetokmány megfelelően záradékolandó.

A. M. Glogowski és társa cégneél, Budapest, VI. Andrassy ut 12. sz., használata meg van engedve.

Örs Balkány. Nem kötele.

T. csendőr. 1. Minden jobb könyvkereskedésben. 2. A járőr tagjai közül — ha járőrvezetőnek egy sincs kinevezve — mindig a rangban idősebb a járőrvezető. 3. Ha előjáró, feltétlenül.

Vitatkozók. Az illetékszabályzat 13. §-a szerint a napi 40 filléres irodai pótdíj a rendszeresített helyen alkalmazott számvivő tiszthelyettesek, törzsozrmesterek és altisztek részére illetékes, miből önként értetődik, hogy egy esetleg vizsgát nem tett de az irodában rendszeresített helyen alkalmazott altiszt — rendfokozatra való tekintet nélkül — ezen irodai pótdíjban szintén részesíthető. Illetékről lévén szó, méltányossági elvek figyelembe nem vehetők.

Tarnamenti. Kérdés: N. rendezett város területéről 2 drb. vertés lopatott el. Káros az esetet a rendőrkapitánynak bejelentvén, a a nyomozással a rendőrbiztost bíta meg és megkereste az orparancsnokságot, hogy a nyomozásnál a rendőrbiztosnak segélykezzék. Minthogy a nyomozás azáltal idegen rendőrhatalóság területre vezettek, köteles-e a segélyként kivezényelt járőr a rendőrbiztost oda is követni, egyáltalán van-e joga a rendőrbiztosnak a nyomozást külön meghagyása nélkül idegen rendőrhatalóság területén is folytatni? Válasz: A felvetett kérdést illetőleg megjegyezzük, hogy a rendőrhatalóság a csendőrséget valamely bűnügy nyomozása iránt megkeresheti, (II. Szolg. nt, 26. §) mely esetben a kivezényelt járőr szolgálatát önállóan minden idegen befolyástól menten, teljesíti, vagy pedig a csendőrséget a 85. §. értelmében (segédletül) veheti igénybe, amikor is a kivezényelt járőrök csak arra vannak hivatva, hogy az eljáró rendőri hatóság tagját, vagy közegét (rendőrinek kivitelében támogassák és személyt orszakoskodások ellen megvédjék: magába a hivatalos eljárásban azonban eslekvőleg részt nem vesznek. Az első esetben az eljáró rendőrbiztos a járőrt az általa már eddig felderített, vagy tudomásul vett egyes, a nyomozás sikeres lebonyolítását esetleg előnyösen befolyásoló részleteivel megismertetheti, de magába a nyomozásba befolyani, azt irányítani, vagy a járőrt mintegy csak statiztálásra igénybe venni, a rendőrbiztosnak joga nincs és nem lehet. A második esetben azonban, ha a járőr a rendőrbiztos mellé (segédletül) adatott, akkor köteles a nyomozást idegen rendőrhatalóság területén is folytatni biztost követni és a II. szolg. utasítás 85. illetve 31. §. 2. bekezdésében foglaltakhoz képest eljárni. Az 1899. évi 130.100 B.M. számhoz kiadott utasítás a nyomozó rendőri hatóságok és közegek részére. 14. §-a szerint, ha annak szüksége merül fel, hogy a rendőri hatóság a nyomozást saját közegé által idegen rendőrhatalóság területén fogatosítsassa, akkor ezen rendőri közeg erre nézve illetékes rendőrhatalósága részéről írásbeli rendlettel látandó el, ami csak (nyomon üldözés) esetében melőzhető, miből következik, hogy a rendőrbiztosnak is épp úgy joga van idegen rendőrhatalóság területén nyomozni, mint a csendőrségnek.

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tiszteséges kis vlgálás. — Csendőrségi megbíható órák 5 évi jótállással.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Néptanító tegyeirol joga.

A koronai ügyész perorvosolata alaposnak találtatván, kimondaták, hogy a népiskolai tanító a tanítására és felügyeletére bízott iskola növendékeivel szemben megjelölt feyyelmi jogkör azoknak testi sértés okozásával járó megfenyítésére nem terjed ki. A népiskolai tanító ehhez képest nem jár el az őt megjelölt feyyelmi jog gyakorlásában akkor, midőn tanítványját testileg bántalmazza olyként, hogy abból testi sértés származik; a miőtől következik, hogy az általa iskolai növendékön elkövetett korrupt testi sértés nem részesülhet a Btk. 313. §-ában biztosított büntetlenség kedvezményében. (Curia 1908 jun. 11. 4504/908. sz. n. — A Curia I. büntetőtanácsának első jelentőségu határozata.)

Katonatiszt közhivatalnok.

Tényleges szolgálatban álló katonatisztok a Btk. 461. §-a értelmében közhivatalnokok, az ellenük sajtó útján elkövetett rágalmozás felett az esküdthivónág ítélkezék. (Curia 1908 jun. 16. 4636/1908. sz. n. — A Curia I. büntetőtanácsának első jelentőségu határozata.)

Kivándorklási kihágás. Felcálas egyén megállapítása. Hatáskör és illetékesség kérdése.

Abban az esetben, ha a nyomtatvány, melyben belügyminiszteri engedéllyel nem bíró vállalkozónak a kivándorklási vonathozó hatálményre közértelettel, külföldön készült, a hirdetésnyek közértelete által elkövetett, a kivándorklásiról szóló 1903. IV. cz. 48. §-ában korutirt kihágásért a hirdetésnyeket tartalmazó nyomtatványnak Magyarországon taló kiadója felelős. Ily esetben az említett kihágás elbírálása a törvényesíték mind sajtóhivónág hatáskörébe tartozik. Illetéke az a törvényesíték, melynek területén a nyomtatványért felelős egyén lakik vagy tartózkodik. (Curia 1908 máj. 27. 4073/1908. sz. n. I. Bt.)

Zsarolás.

A zsarolási fenyegetés bármely oly hátránynak kitárába helyezése, mely alkalmas lehet arra, hogy az elhatározást az akarattól eltérő irányban befolyásolja. Zsarolás kísérlete állapított meg, mikor a sértett vádlott üzletében egy bluzt vásárolt 3 K-ért és ezt ki is fizette, ezután egy szoknyára alkudozott, de mivel drágának találta, nem vette meg; a vádlott akkor kijelentette, hogyha sértett a szoknyát meg nem veszi, a bluzt sem adja át neki; sértett erre a pénzt követelte vissza, de most a vádlott erre nem volt hajlandó, kénytelen volt a bluz és ennek vételára nélkül távozní. (Curia 1908 máj. 7. 3522/908. sz. n. IV. Bt.)

Vasuti ólomzár leszakítása.

A vasuti kocsiakon alkalmazott ólomzárnak, mint zárókészüléknek erőszakos leszakítása, illetve levágása a Btk. 333. §-ának 3. pontja szerint minősülő felböréscs lopás büntetléll állapítja meg. (Curia 1908 április 7. 2693/908. sz. n. III. Bt.)

Szolgálati lopás.

A Btk. 330. §. 7. pontjának 1. tétele szerint való minősítés (szolgálati viszony) alapja az alkalmaztatás állandósága. A gyári munkás, ki csak felmondás melletti bocsátható el, akkor is e pont alá esik, ha bére napontaüül összegben van megállapítva. (Curia 1908 ápr. 29. 3271/908. B. II. Bt.)

Csábítás.

A Btk. 247. §. ának 2. bekezdésében meghatározott büntetlében mondatott ki büntetésnek, a ki a nála alkalmazott házi raeledet mással való nemí közösülésre csábította. (Curia 1908 ápr. 14. 2870/908. I. Bt.)

Örsfelállítás.

A m. kir. II. számú esendörkerület területén, a szenteni szárny kiskundorozsmai járásában fekvő Kövénháza baktimajorban, 1908 október hó 1 ével, egy 5 főből álló gyalogörs állítottott fel.

Örsáthelyezés.

A m. kir. VIII. számú esendörkerület területén a nyiregyházi szárnyhoz tartozó Gyulaj községben elhelyezve volt gyalogörs 1908 szeptember 30-án Máriapócsra helyezteték át.

Különítmény felállítása.

A m. kir. II. számú esendörkerület orsovai szárnyának orsovai járásában fekvő Székács községben 1908. évi október hó 1 ével egy 5 főből álló különítmény állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

- A m. kir. II. sz. esendörkerületi parancsnokság által Popa Emánuel és Májér Pál cz. őrmesterek, továbbá Francz Mihály esendör, egy többrendbeli betöréscs lopás tettesének kinyomozása és letartóztatása alkalmasával, a nyomozást vezető járőrpáncsnok huzhatós túmogatásáért.
- Kélemen Ferencz járőrorrmester és Haasz István őrsvezető, Zsákin Vánza esernegyházi lakos várelmére 1907 augusztus 17-án elkövetott gyilkosság tettesének nagy ledomenyesség és körültekintésnel eszközölt kiderítése és elfogásaáért.
- Berger Mayer járásörmester, hosszan esendörnégi szolgálati ideje alatt minden irányban kifejtett huzsnos tevékenységéért.
- Véber Sándor őrsvezető, egy Versecz város környékén garázdálkodott betörésbandának és azok orgazdáinak nagy körültekintésnel és huzsnalommal eszközölt kiderítése és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr rendeletére a m. kir. VIII. sz. esendörkerületi parancsnokság által:

<p>Grammofonok, fuvolák, czimbalmok, cziterák,</p>	<p>Üzleti célraink a legszálsóbbak. Vadászfeyyverek sertes, golyós feyyverek, revolverek, szék, lámpák, wopéri huzsnos gyártm.</p>	<p>Hegedűk, forgatható és ánműködő hangszerek. Valódi francia színházi látosövek. Görz-féle trücker Bin o klik.</p>
<p>Kényelmes havi részletfizetésre.</p>	<p>Elek és Társa Buenpest, Károly-körút 10. Ingyen képes árjegyzék.</p>	<p>Kényelmes havi részletfizetésre.</p>

Guid Ignác járásiörmszter egy nagyobb szabású és hosszabb időn át folytatott lovas tetteseinek észszerűen és nagy fáradsággal eszközölt kiderítéséért és azok közrekerítéséért, végül

Hurtos Márton és

Nemeth József őrsvezetők, — a kerületi parancsnoknál által, — *Guid Ignác* járásiörmszter fenti eredményének előadásában kifejtett hathatós közreműködésükért.

Nyilvánosan megdicserítették:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Józsa Albert és

Jereb István csendőrök, egy többrendbeli betöréses lovas tetteseinek kiderítése és letartóztatásuk körül kifejtett eredményes ténykedésükért.

Csendom András és

Vilályos András csendőrök, a Zsitkin Váza csernegyházai lakos sérelmére 1907 augusztus 17-én elkövetett gyilkosság tetteinek kiderítése és elfogása körüli közreműködésükért.

Lázi Antal és

Nyíri Imre csendőrök, egy a Versecz város környékén garázdálkodott betörőbanda és azok orgazdáiunk kiderítése és közrekerítése körüli közreműködésükért.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1908. évi szeptember 28-án 115,216/V.b. szám alatt kelt rendeletével, egy veszélyes betörő tolvajnak ügyes és észszerű módon történt kiderítése és elfogásáért, valamint a bűnjelöl közrekerítéséért, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományába tartozó *Kovács István* József járásiörmszternek 100 korona, *Májner Pál*, *Pépa Ernő*mel ezimzetos őrmestereknek és *Frank Mihály* csendőrnek 50—50 kor., *Józsa Albert* és *Jereb István* csendőröknek pedig 30—30 koronai pénzzutalmat adományozott.

A m. kir. belügyminiszter úr 1908. szeptember 21-én 104,635/V.b. szám alatt kelt rendeletével a dűnői rablógyilkosság tetteinek közrekerítésénél kifejtett hűségelműkért, a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományába tartozó *Fogarassy Gyula* őrsvezetőnek 350, *Szai László* csendőrnek 150, *Csordás Ferencz* járásiörmszternek, *Sarudi Benjámín* őrsvezetőnek és *Biró Balázs* os. őrsvezetőnek 100—100 korona pénzzutalmat adományozott.

Előléptettek:

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Farkas József, *Bordák János*, *Obladányuk László* és *Majernyik György* csendőrök, továbbá

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kohna Imre csendőr, csendőr cz. őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Caire Bándor os. őrmester 1908. okt. 5-ével, *Nemes János* őrsvezető 1908. okt. 4-ével, *Balogh István* lovas csendőr cz. őrsvezető 1908. okt. 2-ával, *Sáfrán Pál* és *Téglási Elek* lovas csendőr cz. őrsvezetők 1908. okt. 5-ével, *Kovács Sándor* őrsvezető 1908. szept. 27-ével, *Wolf Gyula* cz. őrmester 1908. okt. 5-ével és *Krajnyik József* csendőr cz. őrsvezető 1908. okt. 6-ával.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Horváth Sándor cz. őrmester 1908. szept. 29-ével,
Lukács Ferencz őrsvezető 1908. szept. 29-ével és
Asztalos László cz. őrmester 1908. szept. 17-ével.

Járőrvezetői jelvényekkel elláttattak:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Hancs György, *Mihályovics Ferencz*, *Illity Vitélyos*, *Nagy Ferencz*, *Berkó Márton*, *Szántó János*, *Csöregi Ferencz*, *Marosán László*, *Szilas György*, *Török András*, *Vilics Csendomár*, *Jereb István*, *Nyomatató Ferencz*, *Csudar Iván*, *Király József*, *Antal Mihály*, *Biliczki János*, *Szabó Imre*, *Bukorán Sándor*, *Szabó János III.*, *Órmósi László*, *Benczédi Dénes*, *Nagy János I.*, *Kozma József*, *Sedez György*, *Dedk István*, *Tóth Lajos II.*, *Rovátka Ákím* és *Oniga Kazsián* csendőrök.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Samu József, *Sírközi Miklós*, *Varga András*, *Csincsó Gábor*, *Grappa Alajos* és *Lipták Mihály* csendőrök; továbbá

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Wilhelm Mihály és *Márkus Ambrus* csendőrök; végül

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Sztyárló Lajos, *Szakács Gyula*, *Tóth Lajos*, *Demeiter Sándor*, *Lovász Mihály*, *Kacsó István*, *Veres István*, *Szalács István*, *Kiss Kálmán*, *Szász János*, *Kriszta János*, *Muzsonka Sándor* és *Hatházi János* csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Körmendi Elek őrsvezető 1 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesített.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Szapuntszijn Vitomir próbcsendőr, családai nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi szeptember hó 10-én 96358/VI-a. sz. alatt kelt engedélyo alapján «Szalai»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Keresztes Sándor járásiörmszter, *Petrás Feltronella* Bertával, 1908. szept. 12-én Buzságrégenben.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Gálambos Márton os. őrmester, *Krauser Annával*, 1908. okt. 6-án, Kúbekházán.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Szenherczki György őrmester, *Fehérvári Ilonával*, 1908. szept. 16-án, Popolyán.

Nagy Bálint osim. őrmester, *Kardos Etolló*, 1908. szept. 27-én, Tiszajalkonyán.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket; cs. és kir. szab. sórvkötők, higiénikus gummiáruk- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronaherzeg-utca 19.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:
Timék Gyula törzserőmester, *Novák Anna Karoliná-*
val, 1908 szept. 22-én, Budapesten.

A m. kir. VI. sz. esendőrkerület állományában:
Sánta Ferencz őzimz. őrmester, *Hidegh Paulinával*,
 1908 szept. 5-én, Ruszton.

Pálván Imre őrsvezető *Kőszegi Annával*, 1908 szept.
 27-én, Győrben.

A m. kir. VII. sz. esendőrkerület állományában:
Hosoncz Mihály őrsvezető, *Faluégi Zsuzsannával*,
 1908 szept. 13-án, Kissolymoson.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Eszényi Lajos ez. őrmester, *Csima Lajza Margittal*
 1908 szept. 10-én, Buttyiban.

Joch Mihály ez. őrsvezető, *Némedy Etelka* honnával,
 1900 febr. 4-én, Ópaulison.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a soproni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi november hó 23-ig.

Hét irodasogédtiszti állás a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Kérvények a minisztérium elnöki irodájába 1908. évi november hó 25-ig.

Egy hivatalozolgai állás a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalnál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatási díj 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalhoz (V., Akadémia-u. 1. szám) 1908. évi november hó 25-ig.

Egy hivatalozolgai állás a palánkai kir. járásbírói írásnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. esetleg tornászotthoni lakás. Ruhajuttatási díj 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és szerb nyelvismeret előnyt nyújt. Kérvények az újléleki kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi november hó 10-ig.

Egy hivatalozolgai állás a Bács-Bodrog vármegye kulai főszolgabírói hivatalnál és egy hivatalozolgai állás a topolyai főszolgabírói hivatalnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Utazásipénz 40 korona. Tornászotthoni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Bács-Bodrog vármegye alispánjához 1908. évi november hó 30-ig.

Kilenc hivatalozolgai állás a m. kir. határrendőrségnél. Fizetés 600 korona. Törvényszéki lakpénz. Ruhajuttatási díj 120 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szolgálati úton a m. kir. belügyminiszterinmhoz 1908. évi november hó 5-ig.

Egy hivatalozolgai állás a szászrégeni kir. járásbírói írásnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a marosvásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi november hó 16-ig.

UJDONSÁGI:

HERKULES RUMESZENCZIA

Valódi Jamaika rum illattal. 1 1/2 liter Jamaika rum készítéséhez 1 üveg 50 fillér.

HERKULES LIKÖRESZENCZIA

Bármely ízben kapható. 1 1/2 liter francia likör készítéséhez egy üveggel 50 fillér.

ANGOL CEYLON TEA

a világ legjobb és legfinomabb teája végigolton kiadós, 1 kilogramm 10 korona. Igen finom pormentes

TÖRMELEK TEA 1 kgr. 6 korona.

„HERKULES DROGERIA“

Budapest, Kálvin-tér 5. sz.

Óriási grammofont adok

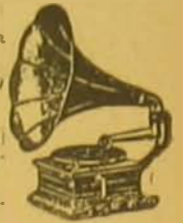
16 forint készpénzért

vagy szállítok utánvétellel, melynek ára részletfizetéssel 75 forint.

Magyarország legnagyobb fonografférfőháza.

Rendkívül nagy választék a párisi „Pathé” és londoni „COLUMBIA” hengerreklől.

Arcképeket grammofoonokról, fonograffokról, lemezek és hangorokról ingyen.

Friss Gyula utóda **Havas Simon**

Budapest, IV., Ferencz-telek-tere 3. (az udvarban jobbra)

100 és 100 elismerés

A ki finom, pontos és jól járó órát, valamint ékszeres csekély pénzletre akar vonni, az saját órákában forduljon bizalommal

WEISENGRÜN MÓR

órák és ékszeresekhez

Budapest, Váci-körút 49.

Telefon 109-05.

Választás végett kérem minaküldeményt.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

A Tanosztály-parancsnokságok szives figyelmébe ajánljuk általános használt és közkedveltségnek örvendő altiszti iskolai füzet-mintagyűjteményünket (garnitúrák) és a kiadásunkban most megjelent Próbacsendőrök kézikönyvét, melyet tömeges megrendelés esetén kedvezményes árrban szállítunk.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Írásbeli oktatásunk kérdéséhez.

Irta: *Argay Ferenc* csendőrfőhadnagy.

Hogy a logóuáságunk kiképzésénél mily lényeges és nagy fontosságú szerepe van az írásbeli oktatásnak, azt mindnyitján nagyon jól tudjuk. Épp ez okból minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy szerzett tapasztalataink segítségével az írásbeli oktatásunkat is folytonosan fejlesztve olyan színvonalra emeljük, hogy a teljesített nagy munkával a kitűzött célt el is érjük.

Évek óta figyelem az írásbeli oktatásunk rendszerét és eredményét s a megfigyeléscím eredményeképp állíthatom, hogy az írásbeli oktatásunk rendszerének még mindig vannak oly hiányai, a melyek eloszlatásával az írásbeli oktatás eredményen nagyot lendíthetnénk.

Állapítsuk meg mi lehet a csendőrségnél az írásbeli oktatás célja, e cél elérésére alkalmas-e a követett módszer és miképpen lenne elérhető ezen a fontos téren a lehető legtekélyesebb eredmény?

Midőn annak megállapítására törekszünk, mi a csendőri írásbeli oktatásának célja, meg kell határozoznunk, hogy általánosságban az írásbeli oktatásnak minő céljai vannak.

Világos, hogy az írásbeli oktatás két irányban hozhat létre eredményt:

a) Megtanulhatjuk általa magát az írástudást: a betűvetést, a helyesírást és a fogalmazást. b) Módszeres segédanyagok valamely szakismertet megszerzésében.

A csendőri írásbeli oktatása által sem érhetünk el más célt és viszont mindazzen célokat el kell értnünk. És tény, az általános szolgálati határozványok V. fejezet, 11. és 14. pontja, mely a csendőrségnél követendő írásbeli oktatás határait megállapítja, lényegileg azonos feladatokat tűz a csendőr elé.

Ha már most azt vesszük vizsgálat alá, vajjon az írásbeli oktatás céljait a lehetőségig megközelítjük-e, — azt kell látnunk, hogy általában az eredmény sok kívánni valót hagy.

A betűvetést elajánljuk csendőreink, némelyok szép folyóírást szoroznak, de már a helyesírással nehezebben megy; elemien fogalmazni végtére csak megtanulnak, de a csendőrségi szakismeretek elméleti oktatása az írásbeli kidolgozatok révén a lehetőségig támogatva minden.

A követett oktatási rendszer mellett az eredmény e szerint még kívánni valót hagy hátra.

Az I. osztályú író betűvetést és helyesírást tanul. A betűvetést tényleg megtanulja: van mintája, melyet utánoz, szeme felismeri a formákat, keze, a gyakorlat folytán képes lesz azokat utánözni. A helyesírást már nem tanulja meg. Honnan tanulná meg? Teljesen magára van hagyva. Könyve nincsen. Altsztyo talán figyelmessé teszi némely hibáit, de rendszer a tanulásában nincsen, s így csak közepes eredményt ér el.

Az I. íróosztályt ollagya fogalmazni tanul a csendőr. Állandóan ezzel foglalkozik. Beszélni tud, olvas is egy keveset s így fogalmazni, mert módja van rá, megtanul. Szolgálatunk köréből választott feladatokat készít, hogy az elméleti oktatás támogatassék, de e tekintetben foglalkoztatásából megint hiányzik a helyes módszer. Éppen nem azt a feladatot fogja kidolgozni mely arra kényszerítene őt, hogy mélyen behatóan foglalkozzék azzal a tárggyal, a melyet éppen akkor elméletben megemésztetni törekedett. Öraparancsnoka nem mindig rendelkezik a kellő képességgel, a pedagógiai képzettséggel és órákkal, hogy a jelenleg érvényben álló, kitűnt feladatokat tartalmazó, de azokat nem áttökintetben felölölő példatárból az éppen megfelelő feladatot kiválassza és foladj. Írásbeli oktatásunk tehát e tekintetben sem szolgálja kellő eredménnyel a célt, mert az elméleti oktatást módszoresen nem támogatja.

Miképpen fejlesztük tehát írásbeli oktatásunkat?

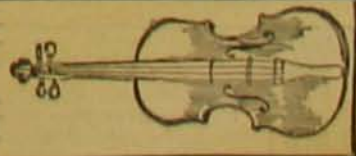
Az I. osztályú írókat a szerint a mint a folyó írást, vagy a helyesírást tanulják, két csoportra kellene osztani. Előbb csoport a szépírási miutik másolásával foglalkoznának s midőn a kellő kézi ügyességet megszerzték, áttörnek a helyesírás elsajjítására céljából alkalmas példák másolására. Ezek a példák a magyar helyesírás elemi szabályait öltök fel, perzo képlotes módon.

Az általános szolgálati határozványok V. fejezet 15. pontjában kitűzött egy évi határidő alatt, ha az anyag észszerően be van osztva, így is el lehet készülni és az I. osztályú csendőr nemcsak a betűvetést tanulta meg, hanem a helyesírás elemi szabályait is ismerni fogja.

A II. és III. osztályú írókat ismét szorosun el kell választani és pedig a szerint, a mint még a fogalmazást kell megtanulniok, vagy már tudásuk folytán ké-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, s Ludovika Akadémia házi hangszerszállítója. Azok ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom stb. meg **Reményi** legújabb képe: harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszere, hár, stb. meg **Reményi** legújabb képe: külön költségtérítés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kérésre.

penek az általános szolgálati határozványok V. fejezet, 13. pont utolsó bekezdése követelményeinek megfelelni.

Általában feladataik feladásakor arra kell ügyelni, hogy azok kidolgozása kétféle célzattal szolgáljon és pedig: hogy a fogalmazást, illetve az előbb említett pont követelményeinek megfelelő kézséget fokozatosan megtanulják és hogy az elméleti oktatás, az írásbeli munkák révén, módszeresen támogatassék.

Nem elég tehát egy a csendőrség szolgálatára vonatkozó feladatot adni, hanem úgy kell kiválogatni a feladatot, hogy arra vonatkozzék, abból az anyagból moritassák, a melylyel az illető csendőr épp akkor elméletben foglalkozik.

Ily módon összefüggés létesül az írásbeli, és az elméleti oktatás között, előbbi támogatja az utóbbit, kevesebb anyaggal, de behatódtabban foglalkozik a csendőr a azt tényleg magáévá teszi.

Az írásbeli oktatásnak most rendelkezésre álló oktatási eszközei azonban az előbb vizolt elvek szerinti oktatást nem szolgálhatják. Tankönyvet, illetve példatárt kell adnunk az altiszt kezébe, a melyből a legénységet oktathatja. Tankönyvet, mely a helyesírás alapelveit úgy tárgyalja, hogy azok korlátolt számu feladat kidolgozása után elsajátíthatók legyenek, másrészt a melyből az őraparancsnok könnyűséggel jelölhesse ki az elméleti oktatással kapcsolatos feladatot. Akkor azután, ha ilyen alkalmas oktatási eszköz áll rendelkezésünkre, mindenestre jobban megközelítjük a célzatt, eredményesebb lesz az írásbeli oktatásunk a legénységünknek általános műveltsége és szakismerete is magasabb fokra emelkedik.

A kiszolgált altisztek alkalmazásáról.

Irtta: dr. Végk Kálmán, honvédelmi miniszteri fogalmazó.

(Folytatás.)

Arról, hogy hol mely hatóságnál és mikor üresedett meg valamely állás, az igazolványos altiszt a közzétett pályázati hirdetésnyél szerez tudomást.

A törvény 10. §-a értelmében ugyanis: »Ha valamely fenntartott szolgálati állomás vag oly hivatalnoki hely töltenő be, melynek elnyerésére altiszteknek elsőbbségük van; akkor azon hatóság, intézet vagy vállalat, melyet a kinevezés joga illet, tartozik a pályázatot kellő határidő kitűzése mellett a hivatalos lapban kihirdetni, a arról azonkívül a honvédelmi minisztert értesíteni.»

Az ily módon közzét pályázati hirdetésnyek a honvédelmi miniszter részéről a Rendeleti Közlönyben közzététetnek.

E pályázati hirdetésnyek mindenkor kellő tájékozást nyújtanak úgy az állás elnyeréséhez megkivánt feltételekről, mint azon időpont felől is, a meddig a kérvények benyújthatók; de tájékozást nyújt még ezeken kívül az állással járó javadalmazásáról is.

A pályázati kérvények azon hatósághoz, intézethez vagy vállalathoz ezimzendők, a mely a kinevezés eszközésére hivatott.

A még tényleges szolgálatban álló folyamodóknak a kérvényt a rendez szolgálati uton kell előterjeszteniök; a tényleges szolgálatban már nem álló igazolványos altisztek pedig közvetlenül küldhetik be kérvényüket azon hatósághoz, intézethez vagy vállalathoz, a melyet az adott esetben a kinevezés joga megillet.

A tényleges szolgálatban álló altisztek kérvényükhöz igényjogosultsági igazolványukat, ha pedig hivatalnoki állásra pályáznak, akkor az ily állásra is jogosító igazolványon kívül még a megfelelő iskolai bizonyítványt is tartoznak mellékelni, a még szükséges többi okmányt pedig az illető parancsnokság tartozik a kérvényhez csatolni és az ily módon felszerelt kérvényt a kinevező hatósághoz stb. beküldeni.

A tényleges szolgálatban már nem álló igazolványos altisztek az igazolványon és az esetleg szükséges iskolai bizonyítványon kívül kötelesek még állandó tartózkodási helyük községi előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítványt, további esetleg alkalmas voltukat igazoló a hatósági orvos által kiállított orvosi bizonyítványt is mellékelni.

Szörvanyosan bár, de előfordul, hogy a tényleges szolgálatban álló igazolványos altisztek pályázati kérvényüket nem a most említett uton, hanem közvetlenül küldik meg a kinevező hatósághoz, a mi által nem csak annak teszik ki magukat, hogy a szolgálati ut mellőzése miatt megbüntettetnek, hanem még az állás elnyeréséértől is elesnek, mert a nem szabályszerű uton előterjesztett kérvényt jogában áll a kinevező hatóságnak visszautasítani.

Mint említettem, az igazolványos altisztek kérvénye oly állásra is vonatkozhatik, a mely állás még nincs megüresedve. Ily kérvény előterjesztése esetén az illető folyamodó előjegyzetét, a ha a kért állás majdan üresedésbe jön, jogában áll az illető hatóságnak az ily előjegyzett altisztet az előirt pályázati hirdetésny kiírása nélkül kinevezni.

Megjegyzendő, hogy az ily előjegyzett altiszt, azon állás elnyerésénél a melyre előjegyztetetését kérte, más igazolványos altiszttel szemben — tisztán csak az előjegyzés ténye által — elsőbbségi jogot nem nyer; sőt ha az az állás, a melyre igazolványos altiszt már előjegyztetett, megüresedik, az annak betöltésére hivatott hatóságnak stb. — annak dacára, hogy már igazolványos altiszt van előjegyzésben, — mégis jogában áll nemcsak pályázatot hirdetni, hanem az állást a pályázaton netán részt vett igazolványos altisztek valamelyikével betölteni.

Az 1873. évi II. t.-cz. a már ismertetett jogokon kívül még egy különleges joggal ruhazza fel az igazolványos altiszteket, a mely a törvény 15. §-a szerint alből áll, hogy: »Minden törvényes igénynyel bíró pannaaszt lehet, mihelyt valamely ezen törvény értelmében fenntartott állomás, melyre nézve a törvényes igénynyel bíró altisztek elsőbbségi joggal bírnak, jelen törvény határozmányainak ellenőre töltenő be.»

A pannaaszt azon miniszteriumhoz kell intézni, a melynek alá van rendelve az illető állomás betöltési jogát gyakorló hatóság (hivatal, intézet, vállalat). A pannaaszt-hatványt a még tényleges szolgálatban álló, a rendez szolgálati uton, a tényleges szolgálatban nem álló pedig közvetlenül a honvédelmi miniszterium utján tartozik benyújtani.

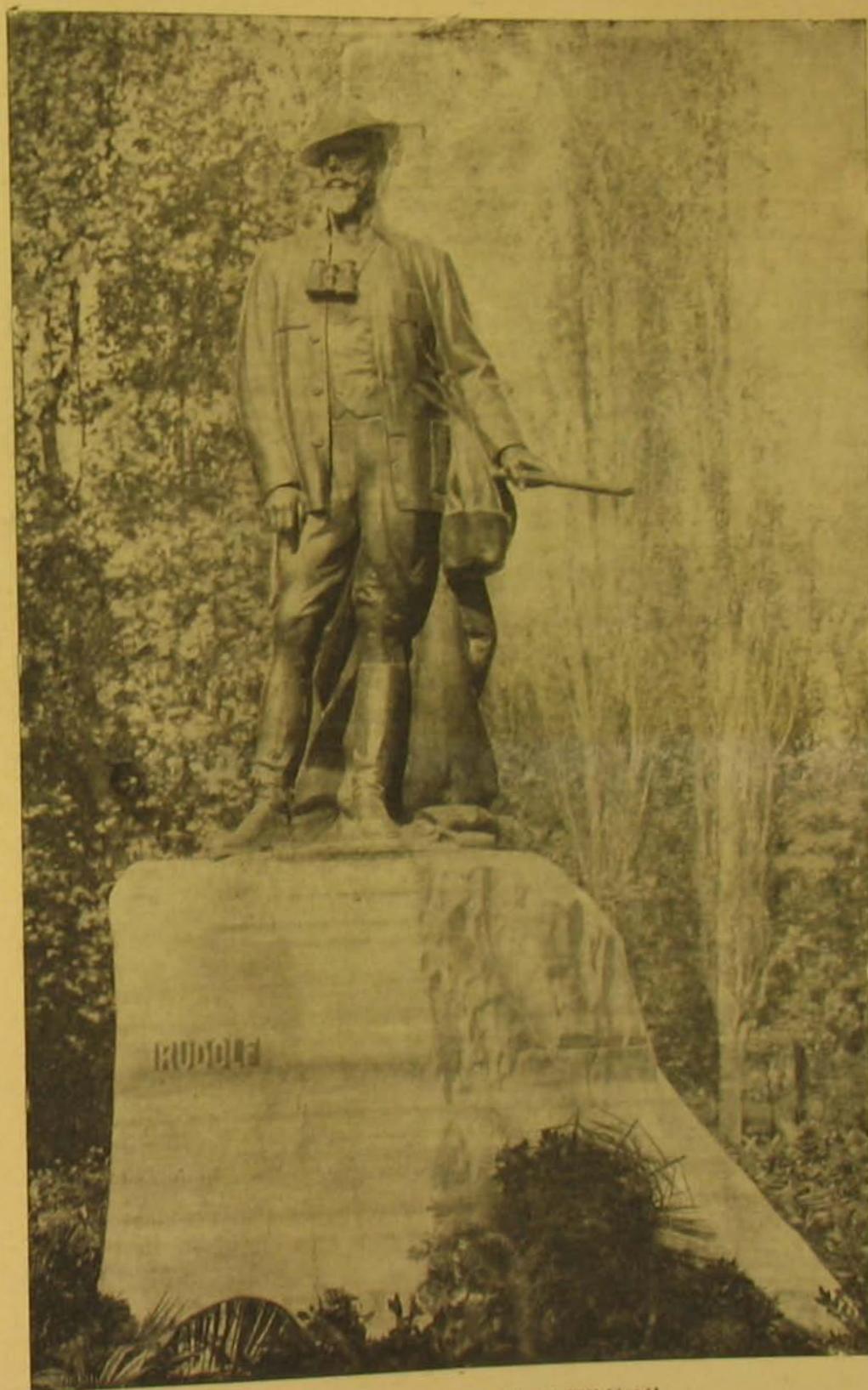
Ily pannaaszt azonban az igazolványos altisztek csak akkor megfontolás után tehetnek, járjanak utána pon-

A legjobb órák,

legszolidabb ékzerek, egyszerűtől a legdrágábbig, nagy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

mindoránál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Rudolf trónörökös szobra Ligeti Miklóstól.

tosan a dolognak s csak akkor tegyék meg panaszukat, ha a legkörülméletibb vizsgálat után is azt látják, hogy a kérdéses állás betöltésénél a törvény határozmányai tényleg figyelmen kívül hagyattak.

Az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszteknek a közszolgálatban és a vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál fenntartott és elsősorban biztosított állások elnyerésére való igénye vagyis azok a jogok, a melyeket az altiszt az igényjogosultsági igazolvány elnyerése által szerez, az tartoznak azon örökös jogok közé, a melyek tulajdonosaikat egész életükön át megilletik, hanem ezek az 1873. évi II. t.-cz. nyújtotta jogok bizonyos esetek beálltával megszűnhetnek és egy meghatározott idő elteltevel pedig minden körülmények között meg is szűnnek.

Azok az esetek, a melyeknek beálltával megszűnik, illetőleg elenyésszik a törvény által fenntartott és elsősorban biztosított állások elnyerésénél az igazolványos altisztek igénye, a törvény 17. §-ában vannak taxativé felsorolva, a mely esetek a következők:

- a) ha arról az illető önként lemond;
- b) oly elítéltetés folytán, melylyel a törvény erejénél fogva állami és közhivatalok viselhetésének elvesztése jár;
- c) az életkor 45-ik évének betöltésével oly szolgálati állomásokra nézve, a melyek az állampénztárból díjaztatnak;
- d) az életkor 37-ik évének betöltésével, minden egyéb, nem az állam által fizetett szolgálati állomásokra nézve.

A mint ezekből láthatjuk, az igény megszűnése vagy csak egyesekre vonatkozó vagy pedig valamennyi ilyen igénybirtokosra kiterjedő.

Csak egyesekre vonatkozólag szűnik meg az igény az a) és b) pontok alatt említett esetek beálltával, ellenben valamennyi igazolványos altiszt elveszti a törvényben biztosított igényét a c) és d) pontok alatt említett esetekben.

Az igény megszűnésének most említett esetei bővebb magyarázatra nem szorulnak, mert hiszen azok mindegyike világosan meghatározza azt az esetőséget, a midőn valamely igazolványos altiszt megszűnik részese lenni az 1873. évi II. t.-cz. nyújtotta jogoknak; legfeljebb a d) pont alatt említett eset tekinthető olyanoknak, a mely némi értelmezésre szorul, illetőleg annak az ismeretét kívánja, hogy lát tulajdonképpen melyek is, — hogy a törvény szavainál éljek — a nem az állam által fizetett szolgálati állomások.

Tudva azt, hogy az 1873. évi II. t.-cz. alapján az igényjogosultsági altisztek részére az államnál, a törvényhatóságoknál és a vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál vannak az igazolványos altisztek részére állások fenntartva, kétségtelen, hogy a nem az állam által fizetett szolgálati állomások csakis azok lehetnek, a melyek a törvényhatóságoknál és a vasuti gőzhajózási és egyéb vállalatoknál vannak fenntartva, illetőleg elsősorban biztosítva, kivéve természetesen a vasuti vállalatok közül a m. kir. államvasutakat, a melynél levő állások az állam által fizetettek, miért is azokra nézve nem ezen d) pont határozmányai irányadók, hanem ezekre nézve a c) pont alatti rendelkezések mérvadók, vagyis, a m. kir. államvasutaknál fenntartott és elsősorban biztosított szolgálati állásokra az igazolványos altiszteknek a törvényben biztosított igényük 45. életévük betöltéséig áll érvényben.

A törvényhatóságoknál levő állások — a mint említém — szintén a d) pont rendelkezései alá tartoznak,

bár a látszat az, hogy ezekre az állásokra az altiszteknek 45. életévük betöltéséig volna igényük.

Úgyanis a törvényhatósági állásokkal járó illetményeket a m. kir. belügyminiszter bocsátja a törvényhatóságok rendelkezésére állami javadalmazásként és az állampénztár fizeti ki az illetményeket is, azonban egyrészt kétségtelen az, hogy ezen állami javadalmazás már annak engedélyezésekor az illető törvényhatóság bevétele és mint ilyen beállítatik a háztartási alapjának költségvetésébe, másrészt pedig az állampénztár akkor, a midőn az illetményeket kifizeti, nem mint az állam fizető hivatala, hanem mint a törvényhatósági pénztári teendők ellátásával megbízott pénztár jár el.

Alkalmoszerűnek tartom a törvény 17. §-a d) pontjában foglaltaknak magyarázatával kapcsolatban az igazolványos altiszteket felvilágosítani azon elég gyakran előforduló tévedés felől, a mely tévedés az igazolvány szövegére, illetőleg e szövegnek felületes ismeretére vezethető vissza.

Bármonnyire furcsán hangzik is az, hogy az igazolványos altiszt a saját igazolványának szövegét vagyis az ezen igazolványban foglaltakat kellően nem ismeri, ez mégis való, a mint azt a következő s mondom elég gyakran előforduló példa igazolja.

Tegyük fel, hogy igazolványt kért az 1906. év folyamán egy oly altiszt, a ki mondjuk 1870. december 15-én született, tehát akkor, a midőn az igazolványt kéri, még nem töltötte be 37. életévét. Megfelelve a követelményeknek a szerint, hogy szolgái alsóbbrendű felvigyázói állásokra jogosító igazolványra volt csupán igénye vagy pedig hivatalnokai állásokra is jogosító igazolványra, c) vagy d) mintájú igazolványt nyert. Megkapva az igazolványt, abból — többek között — a következőket olvassa: Igénye azonban mindazon szolgálati állomásokra, melyeknél a fizetés nem egészen vagy részben állami pénztárból foly, a fentebbi törvény 17. §-ának d) pontjában foglalt határozmányok értelmében 1907. év. december 15-én megszűnik.

Polgári alkalmazást időközben new nyervón, 1907. decz. 15-én — tehát 37. életévének betöltésekor — kérvényt ad be, melyben az alapon, hogy igazolványának érvénye a törvény 17. §-ának d) pontja értelmében megszűnt, kéri igazolványának kicserélését oly igazolványra, a mely 45. életévének betöltéséig érvényes.

Kitűnik ebből a példából, hogy az az altiszt az ő igazolványának szövegéből csak annyit jegyzett meg, hogy „igénye 1907. december hó 15-én megszűnik”, s ebből már azt következtette, hogy neki új igazolványra van szüksége a végből, hogy igényét érvényesíthesse, holott ha egy kicsé figyelemmel olvasta volna át igazolványát s ismerte volna azon rendelkezést, a melyet az igazolványban idézett 1873. évi II. t.-cz. 17. §-ának d) pontja tartalmaz, azonnal reájáthatott volna arra, hogy az ő igazolványának érvénye csak a nem az állam által fizetett szolgálati állomások elnyerésére nézve szűnt meg 1907. év. december hó 15-ével, ellenben az állam által fizetett szolgálati állomások elnyerésére való igénye, a kezei között levő igazolvány alapján, az 1873. évi II. t.-cz. 17. §-ának c) pontja értelmében 45. életévének betöltéséig érvényben áll.

Az igény megszűnését tárgyoló esetekkel kapcsolatban kell megemlékezni a magyar minisztertanácsnak az 1907. évi április hó 18-án tartott ülésében hozott azon döntéséről is, hogy a hivatalos szolgái állásokra jogosító

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Káspeten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Szillágyi Dezső sírmléke Strobl Alajostól, a kerepest-uti temetőben.

igazolványaik alapján már alkalmazott katonai altisztek, sem később megszerzett iskolai bizonyítvány, sem a honvédelmi miniszter úr részéről kiállított hivatalos bizonyítvány által nem nyernek törvényes igényt arra, hogy az iskolai végzettségnek megfelelő hivatalnoki állásra előléptetessenek». (I. Rendeleti Közlöny 1907. évi 20. számban 90,035/20. szám alatt közzétett körrendeletet.)

Ezen minisztertanácsosi határozatot folytán toltat a hivatalozolgai vagy alsóbbrendű felügyelői állást már olyanert igazolványos altisztek megzünik az igénye arra,

hogy az 1873. évi II. t.-cz. alapján hivatalnoki állást nyerhossen el, vagyis más szóval azt jelenti ez a határozat, hogy azon biztoságok, intézetek vagy vállalatok, a melyeknél az altisztek részére állások fontartva vagy elsőbbségileg biztosítva vannak, a törvény alapján nem kötelezhetők arra, hogy hivatalnoki állásra nevezzenek ki oly volt altiszteket, a kik szolgai állásra jogosító igazolvány alapján ily szolgai állásokra már tényleg ki is nevezettek és pedig még akkor sem, ha megszerzték a hivatalnoki állásokhoz szükséges elméleti képosítást.

Éz okból nyomtatékosan hangsulyozom, hogy az oly

altisztek, a kiknek az a törekvésük, hogy megszerezzék a hivatalnoki állásból szükséges képzettséget, ha e képzettség megszerzése előtt hivataliszolgái állásra jogosító igazolvánnyal el is láttattak, ne folyamodjanak szolgái alkalmazásért, mert kineveztetésük esetén az a törekvésük, hogy majdan a képesítés megszerzésekor hivatalnoki állást nyerjenek el, teljesülni nem fog, legalább is az 1873. évi II. t.-cz. alapján annak elérésére igényt már nem támaszthatnak.

Várják meg tehát az ily hivatalnoki állásra törekvő altisztek azt az időpontot, a míg megszerzik a szükséges iskolai előképzettséget s akkor kérjék a rendes uton a hivatalnoki állásokra is jogosító igazolvány kiadását, illetőleg a már elnyert s szolgái állásra igényt adó igazolvánnyal való kicserélését, a mely igazolvány birtokában aztán nincs semmi akadályja annak, hogy hivatalnoki állást nyerjenek el.

Az igazolványos altisztekre nézve az 1873. évi II. t.-cz.-ből kifolyólag még az igazolvány elvesztése esetében és ennek folytán új igazolvány kiadása esetére követendő eljárásnak ismerete birhat fontossággal.

Az ily esetekben követendő eljárást a törvény végrehajtása tárgyában kiadott körrendelet 15. és 16. pontjai állapítják meg és pedig a következőleg:

Ha a még tényleges szolgálatban álló igazolványos altiszt igazolványát elveszti, tartozik ezt az illetékes parancsnokságnak azonnal bejelenteni, a tényleges szolgálatban már nem álló igazolványos altiszt pedig az ily esetet a nyilvántartásra illetékes parancsnokságnak jelenti be.

A parancsnokság ily jelentés vétele után, annak megállapítása végett, hogy az igazolvány mily módon veszett el, a szükséges nyomozást haladéktalanul megteszi s a nyomozás eredményéről a honvédelmi miniszteriumnak jelentést tesz s e nyomozás eredményéhez képest határoz a honvédelmi miniszterium az új igazolvány kiadására nézve.

Azon kérdések tárgyalásával, hogy mi módon juthatnak az altisztek sz 1873. évi II. t.-cz. ben biztosított jogok birtokába, továbbá, hogy minő jogokat is ad e törvény és hogy végül melyek azok a módok, a melyekkel legbiztosabban lehet a jognyújtotta összes előnyök birtokába jutni; mondom, e kérdések tárgyalásával feltártam mindazokat a szükséges dolgokat, a melyekről tudomással kell birniok úgy az igazolvánnyal már ellátott, mint az ily igazolványra törekvő altiszteknek, s mindezek ismertetésével nyugodni hagyhatnám tollamat, ha az ezen kérdésekről irt közleményem legelején nem tettem volna egy oly kijelentést, a melyre nézve joggal olvárhatják tőlem, hogy indokoljam is azt, illetőleg, hogy bizonyítsam is be azt, hogy kijelentésemnek reális alapja van.

(Vége köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A postahivatal szarkái.

Irtá Szényei Károly csendőrmester.

A torontál-szécsányi postamester 1903. év őszön — a napra már nem emlékezem — távbeszélőn arra kért fel, hogy látogassam meg egy közelebbi alkalommal, csendőri dolgot érintő megszólalni valóján van velem.

Ez időtájt a románészarsai őrsön szolgáltam és Torontál-Szécsány község az őrkörletemhez tartozott.

A kérésnek minél előbb eleget teendő, pár nap múlva

rendes szolgálat alkalmával meg is jelentem a postahivatalban hol a postamester közölte velem, hogy az utóbbi időben az ottani kereskedők és más egyének is, a részükre érkezett és a postahivaltól átvett postacsomagok hiányos tartalma ellen nála gyakran panaszt emeltek. É daczára annak, hogy a csomagok átvételénél és kiadásánál a legnagyobb óvatossággal jár el, mégis újabban és újabban fordulnak elő a postacsomagok hiányossága ellen panaszok.

A panaszok jogoságáról maga is meggyőződött már, mert — a mint mondta — pár héttel előbb, egy általa is ismert igen megbízható czégtől érkezett csomagot a czímezett beleegyezésével a postahivatalban bontottak fel s látta, hogy a csomagot kísérő számla és a csomag tartalma között valóban hiány mutatkozik.

A csomag pedig teljesen sértetlen volt.

Így került aztán az ügy a postaszegtség elé, honnan őt a megejtett vizsgálat után szigorúan a szabályok betartására és megfelelő óvatosságra utasították.

A vizsgálat nyanyis azzal végződött, hogy miután a postacsomagok más-más helyről továbbítottak, a panaszok pedig egy helyen — a torontál-szécsányi postahivatalban összeszontosulnak, tehát a hiba annál is inkább ott található, mert a kereskedőkről sem tehető fel általánosságban, hogy valamennyi hamisan csomagoljon és hamis, valótlán követelést támaszon.

Kétszeresen bántotta tehát a dolog, mert mint fentebb említettem, a postacsomagok sértetlenül érkeznek be és azokat sértetlenül is kézbesíti, a tartalomért mégis őt szándékoznak felelőssé tenni.

Eme értesülés után a postamestert arra kértem, hogy jövőben a hozzá forduló panaszos felektől kérdezze meg, hogy mi bíányzik a csomagból és azt a mi részükre jegyezze fel, hogy annak alapján a nyomozást megkezdhezzük.

A postacsomagok vámolója emo megállapodásunk után egy kis szünetet tartott; munkája csak 5-6 hét múlva kezdődött szörványosan megisméltődni és egy deczemberi nap a torontál-szécsányi községhez nál egy jókora jegyzőkönyvet keresett fel bennünket a postamester. A jegyzék szerint több rohdheli ruhanemű, harisnya, kendő, déli gyümölcs és czukorkák hiányoztak a csomagokból.

Ezek után itélve, ama gyanúmat nyilvánítottam a postamester előtt, hogy nem hozható-e kapcsolatba a lopás a postán alkalmazott két kiadónó személyével; s bár ez ellen a postamester tiltakozott, mégis felkértük, hogy nézzen utána a dolognak s ha valamit észlel, értesítse az őrsöt.

Karácsony szombatján délután a postamester egy kocsit küldött az őrsre s levélben járórt kért a postatolvaj lelop lezérére.

Czitter Géza próbacsendőrrel azonnal átmentem Torontál-Szécsányra, s a postamesterrel nyomban hozzá fogtunk a legujabban panaszolt lopási eset nyomozásához. Kiinduló pont volt az aznap kézbesített csomagokból hiányzó selyemkeme, selyemharisnya stb. félék. Ekkor már a postamester is oda nyilatkozott, hogy ő sem tartja kizártnak a két kiadónó gyanúba vételét.

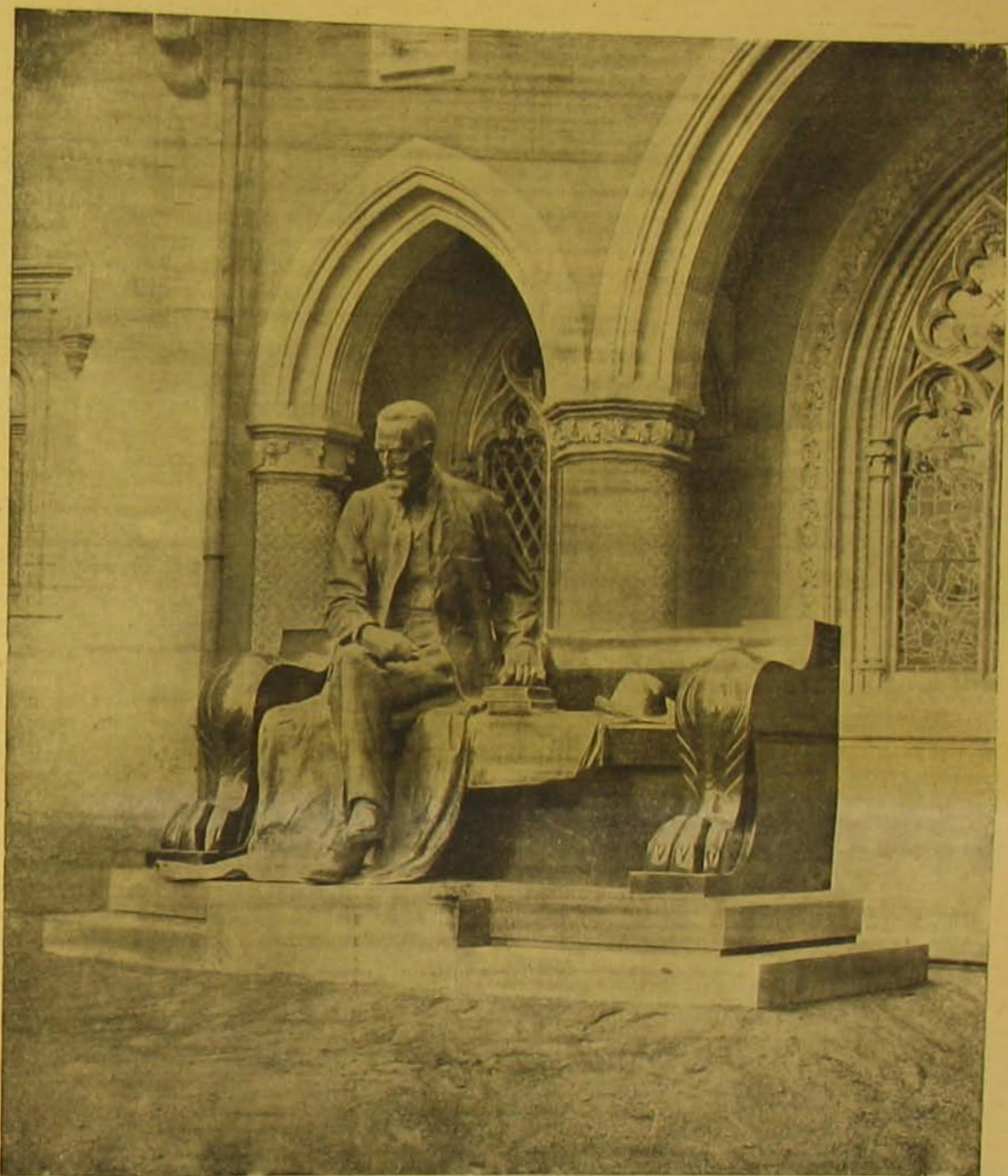
Igen áml de ekkor meg már nekem változott meg a gyanúm, mert kevés gondolkozás után rájöttem, hogy a lopást ezeken kívül a postamester kocsisa is elkövetheti.

Így aztán békén hagytuk a karácsonyi éjféli misőro készülő kiadónókat, más uton azonban megtettük a kellő intézkedést olyformában, hogy az egyik kereskedőt reá vettük, hogy menjen el az éjféli misére s kémleljen jól körül, hátha megláthatná valakim a lopott kendők egyikét vagy másikat és ha valamit észlel, a lehető leggyorsabban közölje velünk.

A kereskedő még a mise végozte előtt felkeresett bennünket, egy fojra való selyemkendőt hozva magával és közölte, hogy egy német asszony fején látott hasonló kendőt, holott az a fajta kendőket aznap kaptá postán és még nem adott el belőle.

Elmentünk tehát azonnal a templom mellé és én a velünk volt kisbirót utasítottam, hogy a megjelölt menyecsokát a kijövetel alkalmával szilítva elő.

Így is történt s az asszonyt a községgházhoz hívtuk vele. Az asszony a községgházán előadta, hogy a kendőt unoka-

Gróf Károlyi Sándor szobra a Mezőgazdasági Múzeum előtt, Strobl Alajostól.

fivérétől kapta karácsonyi ajándéknak, a ki árva és ő mosan a ruháit. Erre megvillant a kisbíró szeme és odasúgta nekem, hogy az említett unokafivér a postamesternél kocsis.

Erre gyorsan a postamester lakására mentünk, mely egyszerűs mind a postahivatal is volt. A kocsis és még egy társát az istállóban fekvő találtuk. Felkeltettük őket a mindkettőt a közszékházára kísértük. A kocsis azonban dacára a nénye szembevondásának, tagadta a kendő ajándékozást, másik társa pedig a legbárgyúbb tudatlansággal védkezett.

Megvártuk tehát a reggelt és akkor mind a kettő lakásán alapos kutatást tartottunk, de a legcsokélyobb eredmény nélkül. Hátra már csak az istálló és az ott levő magán-polgárszaik voltak, ezek átkutatása is eredménytelenséggel

járt, míg végre az istálló egyik ablakában egy alacsony bádogdobost találtam, melyben a postán használni szokott ragasztókoncs volt.

A kocsis mit sem akart róla tudni, de a társa beismerte, hogy a koncsot a postahivatalból lopták, azután a zártlan folyosóról éjnek kőjén egy-két postacsomagot kivettek az istállóba, az istállógőztől a csomagot lezáró keroszkodói papírpecsét (vignetta) meglazulván, azt lofojtották a csomagot ekként tetzés szerint felbonthatták és megdézsmálhatták, azután pedig a papírpecsétet kendőcseszel bekenették, visszarakasztották és a csomagot a folyosóra vissza helyezték, hol a ragasztás megkeményedett, s a csomag kívülről teljesen sértetlennek látszott és a gyantát e szerint mindedig kikörülték. — Erre a kocsis is beismer

alatt, tudomásulvétel és mihez tartás végett valamennyi esendőrkerületi parancsnoksághoz intézett rendelet szerint a m. kir. kereskedelmi miniszter úr 7636/1 V. 1908. számú rendeletével kivételesen megengedte, hogy a esendőrség közönséges hivatalos leveleit, a postakönyvben leendő átvételi elismerés ellenében, közvetlenül a mozgó, illetve kalandpostáknál is feladhatson. E kedvezmény az ajánlott, vagy értékküldeményekre nem terjed ki.

A kinyúló óra megfigyelése. A cs. és kir. 64. gyalogezred parancsnoksága az I. számú esendőrkerületi parancsnoksághoz intézett útirítvánnyal, a kinyúló óra legényiségének, a folyó évben megtartott hadgyakorlatok alkalmával teljesített jó szolgálataiért elismerését fejezte ki.

Egy tizedes letartóztatása. Ráth István, az északkelethérvári 17. honvédszázados ezredbeli, lépással terhelt tizedes ezredétől megszökött. A szökésben levő tizedest Flóra György őrsvezető október 26-án a helyőrménnyel Peltendpraszán felismerte és őt letartóztatni akarta. Ráth tizedes az őrsvezető felhívására ellenkezéssel a annak fegyverét is megragadta. Az őrsvezető az ellenkezgő ellen szuronyát használta a őt balesetben szurva, súlyosan megsebesítette. A tizedes a szuronyhasználat után elfogott és további intézkedésig az őrsön vételett orvoslápadás és őrzet alá.

Egy őrsvezető megölése. Kapusi György esztrógi őrsbeli esendőr az őrsvezetői szolgálatteljesítés közben, október 23-án déli 1/2 12 órakor a hűtőhadragmegyei Nádudlja község rendőri őrszobájában, az ottlakkon át, hűtőbe lötték. A gyújtott töltes elfogott. Az őrsvezető mérlege súlyos, de nem életveszélyes.

Szerkesztői Hírek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, közléstől vissza nem ad, kivételben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, lényességűnél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne földjelenek. Szolgálati közérdeklődés kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálattal foglalkoztat, illetve is a felvetett és a tárgy lényegének megvilágítására szükséges kérdés előrelépésével, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen a így a felesleges kérdésfeltevéseknek eleje vétkesek. Epp így módon adják meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

N. J. A járás és törzsmesterek magasabb hivatala — mint illatóság helyről értesítünk — október hó elsőjéről kezdődőleg 1908 december 1-én long folyónként.

P. m. A. H. 84. és 85. §-ai értelmében a kir. ügyészségek egyes nyomozó esztrókai fogantatására vagy valamely pótnyomozó megjelölése a községi előjáróságokat is igénybe vehetik. Ha tehát a községi előjáróság, egy a esendőrség által már kiderített és feljelentett ügyben — ügyész felhívás folytán — pótnyomozatot fogantatott, abból a esendőrségre nézve jogszétlem nem származott. Valószínűleg oly jelenlétben a községi előjáróság ott helyben egyszerű jegyzőkönyv alapján is felderíthetett a a mely épp ezért esendőrséget pótnyomozást nem

igényelt. 2. Az Általános Ismeretek Tára című mű a kerületi parancsnokságtól kérendő; ára 5 korona. 3. A esendőrség kötelessége gondoskodni az iránt, hogy a fegyverhasználat következtében megsérült egyén mielőbb orvosi segélyben részesüljön, sőt, ha orvos személyt kénytelen nem volna, a esendőrség kell az illetőt a sebekötés esemény felhasználásával első segélyben részesíteni. Az orvos köteles a helyszínre készülni; elsősegélyt így esetben rendelkezhető. A felmentő költségeket a hadbíró állapítja meg és a származékosokhoz számolja el.

T. m. 1. Megyei szabályrendelet törzsmestéri szabályok áthágásának minősíti. 2. A mennyiben távozásakor a vagyoni feltelet becsütve, a gyarapodásból részvételre igénye nincs; a gyarapodás összege ez esetben az őrsé.

D. J. Cs. ez. őrsvezető. A felügyelőségi elismerésben több eseményeségi főnök van.

Igaz. 1. Az 1875. évi LII. tör. 78. §-a alapján a katonai létszámok és háromszázalékos alkalmazásra volt állítottaknak nyugdíjasságuk esetén a szolgálattal minőségben töltött mindegyik év 10 hónap gyanánt számítandó. 2. Kérdés: Hogyan értelmezendő a szervezeti utasítás 10. §-ának azon kikötése, hogy a szolgálattal álló esendőr a törvény külön előírásában részesül? Válasz: Így a katonai, mint a polgári büntető törvénykönyv a szolgálattal álló esendőr, mint hatósági közeg ellen elkövetett mindennemű veszélyes fenyegetést, támadást, feltétlen büntetést elkövetett el; a legtöbb esetben büntetést minősíti a sokkal szigorúbban büntet, mintha az magán egyénnel szemben követte volna el. Így pl. ha tényleges állományú katonák támad meg szolgálattal álló esendőrt, az a IV. hadvezeték alkalmazásával éppúgy büntetett, mintha a tettet őrszobán álló katonai őrszobában követte volna el; viszont a polgári egyénnel ilyen tette miatt mindegyik elhatóság közeg ellen szabott büntetést mindegyik a joguk felelősségre, holott a magánosok ellen elkövetett hasonló törvényszegés rendszerint vétkesnek a csak a legkritikább esetekben minősített büntetnek. Ez az a külön előírás, a melyben a törvény a szolgálattal álló esendőrt részesíti. 3. Az őrszobák a járások a létszámot van megakadályozva, a hol őrszobák elrendezése hatással rendelkezik; pl. a Száva és Duna folyók mentén. Külföld alatt a Magyarországon kívüli esztrókai területek őrszobák. 4. Nem kell igazgató.

R-32. 1. Az illatóságok 49. §-a értelmében, ha az esendőrség állományából olyképp veszélyesített el, hogy családját visszatartja, akkor a család napj 80 illatnyi elismerést járulékosan részesül. Válasz: Az illatosságok szerint ezen illat a családunk azon napokra is illatóság, a melyekben a bírj veszélyesített el az 24 óra közolgálat ezimén veszélyesített példáját hozott árszobák, mert a honnapok elismerésére teljesen illatosság, hogy a bírj 20 vagy 24 óra szolgálattal teljesített-e? A 2. kérdésre később.

F. m. 1. Hogyan lehet azon kérdéseket fordítani hozni, hogy a könyveket mely esztrókai helyre becsütve? A esztrókai helyről nem igazolunk. Lapunk hirdetései között állandóan szerepelnek jó hírnévű esztrókai, a melyek feltétlenül megbízhatók. Kérdéseikkel tehát — a helyet, hogy hozniuk lehetnek — forduljanak a esztrókai valamelyikéhez.

N. 15. Olyan könyvkereskedés a budapesti lakásjegyekben nincs.

15000000 Budapest. Még nem látjuk.

R. m. 1. Kivánságunk nem tehetősebb elöget.

H. J. esendőr. Kérdése tárgyában rövid idő múlva az őrszobák rendeletet kapunk.

I. J. esendőr. Levele érthetetlen.

M. A mennyiben megvan engedve a kintlételek, lakbért is elvess; a lakbért tartozásokhoz semmi köze.

Brucker Győző Nándor és Társa

Órda, ékezőorás.

AVR 33. sz.

A m. kir. esendőrségnek ingyen és bemenetle kifizető 500 kóppal ellátott árjegyzőkönyv. Készítve feltételek. Feltétlen tisztosodás kifizető. Csomóesélyt megbízható órák 5 évi jótállással.

T. G. esendőr. Zenta. Beszámíttatik.

B. F. őrsvezető. Nem értjük levellé; pályázati hirdetményeket nem szoktunk küldeni.

Politro. Igen.

1881. 1. Nem; 2. azonnal, onnan állítják ezredé alá; 3. rendszerint nem léphet elő; 4. forduljon a cz. kir. járásparancsnok-síghoz: Neumarkt.

Hegyes vidék. Szolgálati uton már most is bejelentheti; az utolsó napon is visszavonhatja.

FEJTÖRÖK

Képtalány.

Betűtalány.

B^k/_a Balog Tudu. Iás

Számталány.

Egy remete a horzabérkező vándort megállította úgy, hogy megkérte a pénzt, de kért tőle 1 koronát; ugyanígy tett vele a második és harmadik remete is, végezetül a vándornak még sem maradt egy fillérje se. Mennyi pénze volt tehát?

Megfejtési határidő: 1908 november 16.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné szantóriumai sorsjegye lesz kioszolva.

Lapunk f. évi 43. sz.-ban közölt fejtörők helyen megfejtése:

Képtalány: „Könnyebben gyogyul az új seb, mint a régi.” — Betűtalány: „Munkázatok ünnepe.” — Számталány: „31.”

Helyesen megfejtették: Fejécs őrv. Czintos, Szabó B. esendőr Harkács, tornaszal őrv. Helfert és Magyar esendőrök Borszt, Szécs S. őrv. és Beményi J. őrv. és neje Pankota, petúni őrv. Rebrein Péter őrsparancsnok Nagyszalmáson, Gergely S. jőrm. és Karácsony J. őrv. Dás, Kémeth őrm. Borosjenő, sókúti őrv. Galicz M. cz. őrv. Orsova/Kodiczai őrv. Török J. őrm. Madarasz, ifj. Gergely S. Dás, Váradi J. esendőr Kúnehegyes, Sárdi József esendőr Magyaróvár, Harai cz. őrv. Marogyó, Kiskunlacházi őrv. Csörge J. őrmester Érsekújvári, Zajzon J. őrv. Budapest, Néh Mihály esendőr Bács-Madarasz, Lőrinczi őrm. és neje, Gál esendőr Kozma, Gregor András esendőr Kosártalva, Deli J. őrv. Vácz, Sáfrián Péter őrm. Miklós István őrv. Srikervicza, Csereenyés Pál esendőr, Bács-Madarasz.

A kioszolt Erzsébet-királyné Szantóriumai sorsjegyet Zajzon János őrsvezetőnk Budapestre elküldöttük.

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyek ingyen és bérmentve.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Összefoglaló és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 29-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával 1908. évi november hó 1-ével legkegyelmesebben künevezni méltóztatott:

A m. kfr. esendőrség állományában:

alezredeké

1908 november 1-ei ranggal:

a kerületi parancsnokság ideiglenes vezetésével megbízott következő őrmagyokat:
verebélyi Marsó Györgyöt (1. rangszám) a III. és Várogy Edét (2. rangsz.) a VII. sz. esendőrkerület állományában;

1. osztályu századosokká

1908 november 1-ei ranggal:

a következő 2. osztályu századosokat:
Ádámny Belát a VI.,
Lázár Jenőt a IV.,
Görcsöky Gyulát a VI. és
Fráblík Mátyást a III. számú esendőrkerület állományában;

2. osztályu századosokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő főhadnagyokat:
Hunyetz Károlyt (1. rangsz.) a III.,
Hamza Gyulát (2. rangsz.) az V. és
Dóák Gyulát (3. rangsz.) a II. sz. esendőrkerület állományában;

főhadnagyokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat:
Süfáry Lászlót (1. rangsz.) a VII.,
Stolzenberg Vilmost (3. rangsz.) a II.,
Nálpataky Ágostánt (4. rangsz.) a VIII.,
Tomory Endrét (5. rangsz.) a IV.,
Sáulay Imrét (6. rangsz.) az V. és
deési báró Diószeghy Tibort (7. rangsz.) az I. sz. esendőrkerület állományában;

hadnagyokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő hadapródtiszthelyetteseket:
Cziremner Józsefet (1. rangsz.) az I.,
Krisztinkovics Istánt (2. rangsz.) a VI. sz. esendőrkerület állományában;
továbbá: Müller Béla V. számú esendőrkerületbeli hadapródródtiszthelyettes számára való rangfenntartás mellett:
Szép Gézát (4. rangsz.) a VII. és
Ziegler Károlyt (5. rangsz.) a III. sz. esendőrkerület állományában;

hegedűk, grammofonok, fuvolák, czimbalmok

Önműködő, forgatható hangszerek. Dús választék!

ELEK és TÁRSA BUDAPEST, Károly-körút 10. sz.

hadnagy-számvivő:

1908 november 1-ei ranggal:

Hem György számvivőtiszthelyettes a III. számú csendőrkerület állományában;

2. osztályú főszaktanácsosokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő szaktanácsosokat:
nemeseszeghi Nemesszeghy László (1. rangszám) a csendőrségi felszerelési anyagraktár főnökét és
Stolzenberg Jánost (2. rangszám) a m. kir. belügy-ministerium állományában.

Beosztatott:

1908. évi szeptember 1-ével:

Lázár Jenő, IV. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. százados, kerületénél létszám felett való vezetése mellett a honvédelmi miniszterium 16. osztályának állományába.

Áthelyezettek:

1908. évi november hó 1-ével:

Halmai József, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, az eperjesi 1. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerületbe; Nagyza-lontáru;

Kerbész Jenő, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a trencsényi 1. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez; Eperjessre az 1. szakaszhoz;

Friedrich Róbert, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, nagybecskereki szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez; Trencsénbe az 1. szakaszhoz;

Forgách Elemér, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, csikszeredei szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez; Nagybecskerekre;

Sáfrány László, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kézdívasárhelyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben; Csikszeredára.

Hieronymi Lajos, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a szolnoki 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél; Miskolcra a 2. szakaszhoz;

Móritz László, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a miskolci 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez; Temes-kubinba;

bián Orbán Bódog, I. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VIII. számú csendőrkerülethez és

Jaloviczky András, II. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a III. számú csendőrkerülethez; továbbá:

ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben:
Cziremer József, V. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, az I. számú csendőrkerülethez; Szilágyasmolyóra;

Krisztkovics István, VIII. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VI. számú csendőrkerülethez; Szombathelyre a 2. szakaszhoz;

Müller Béla, V. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VII. számú csendőrkerülethez; Gyergyó-szentmiklósrá;

Szép Géza, I. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VII. számú csendőrkerülethez; Kézdivasárhelyre;

Ziegler Károly, I. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a III. számú csendőrkerülethez; Szolnokra a 2. szakaszhoz;

Baltz Jenő, V. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a III. számú csendőrkerülethez; Kálcsára; végül:

Filla Ernő, VI. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes ugyanazon csendőrkerület állományában Veszprémben.

Oldiratilag megdfésértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Dániel Adolf m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli törzsrörmester, 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanúsított ügybuzgó és eredményes működésért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Péteri István csendőr ez. őrsvezető, *Kondráth Lajos*, *Galicza János* és *Kökös György* csendőrök, 1907. évi december hó 6-án Haró községben elkövetett rablógyilkosság tettesének nagy körültekintéssel és odaadó buzgalommal fogantatott kiderítése és elfogásánál való közreműködésükért.

Előléptettek:

1908. évi október hó 26-ával:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Incze Sándor és *Vajda József* ez. őrsvezetők, őrsvezetőkké; továbbá

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szós János, végül

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Hegedűs Mihály és *Körmendi Károly* csendőrök, csendőr ez. őrsvezetőkké.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Tundr Vazul járásrörmester és *Karolyos Gyula* ez. őrsvezető 1—1 drb.,

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Darányi Sándor őrmester, *Schadek Márton*, *Négyesi Lajos*, *Bokor Bertalan* ez. őrsvezetők 3—3 drb., *Simon Márton* járásrörmester, *Vargu Pap János* ez. őrsvezető, *Tólos Antal* volt ez. őrsvezető, *Sáfrán Pál* ez. őrsvezető, *Kondcs Mátyás* őrmester, *Nyikás Mihály* és *Szabó Jeremiás* ez. őrsvezetők, 1—1 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Matyágya Román próbcsendőr, családi nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi szeptember hó

21-én 82108/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Molnár”-ra változtatta.

Nief Dávid csendőr ez. őrsvezető, családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi szeptember hó 22-én kelt 98911/VI-a. számú engedélye alapján „Nemes”-re változtatta.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Esztojka Miklós próbaesendőr családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi április hó 30-án 29140/V-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Málnási”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában: Simon András őrmester, Mólthé Juliannával, 1908 okt. 1-én, Etéden.

Fodor Géza őrsvezető, Dráganer Juliannával, 1908 okt. 11-én, Lisznyón.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában: Maltgók Emil ez. őrsvezető, Hader Jolán Borbálival, 1908 okt. 10-én, Budapesten.

Rozgonyi György ezimz. őrmester, Petrovica Anna Francziuskával, 1908 okt. 5-én, Vámosgyörkön.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában: Göllner Károly ezimz. őrmester, Schwager Teréziával, 1908 okt. 4-én, Királymezőn.

Nagy Imre őrsvezető, Sebők Máriával, 1908 okt. 21-én, Dombón.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Fikó Pál járásőrmester, Tapsó Klemtinával, 1908 okt. 3-án, Vágbeszterczén.

Négyesi István ez. őrmester, özv. Báth Dezaóné, szül. Répászki Juliannával, 1908 augusztus hó 10-én, Ózdon.

Mihály János őrsvezető, Drapál Karolinával, 1908 okt. 4-én, Udvarnokon.

Buchta István őrsvezető, Nagy Juliannával, 1908 okt. 10-én, Kiskunfélegyházán.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: Inecz Márton ez. őrmester, Lőrinczi Juliannával, 1908 aug. 15-én, Székelykeresztúron.

Tordói Sámuel őrsvezető, Czimbalmos Máriával, 1908 szept. 28-án, Szárhegyen.

PÁLYAZATOK.

Egy irnoki állás a soproni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi november hó 23-ig.

Hét írodassagédítási állás a vallás- és közoktatásügyi ministeriumban. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középfiskolai osztály. Kérvények a ministerium elnöki irodájába 1908. évi november hó 25-ig.

Egy hivataloszolgal állás a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalnál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalhoz (V., Akadémia u. 1. szám) 1908. évi november hó 25-ig.

Egy hivataloszolgal állás a zágrábi egyetemnél. Fizetés 900 korona. Lakpénz 215 korona. Természettani ruházat. Horvát nyelv szóban és írásban. Kérvények a zágrábi egyetem akadémiail tanácsához 1908. évi november hó 30-ig.

Egy irnoki állás a módosi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Lehetőleg német, szerb és román nyelvi ismeret. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagybencskerkői királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi november hó 18-ig.

Egy hivataloszolgal állás a marosújvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. hó 20-ig.

Egy irnoki állás az aranyosmaróti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Bírósnági próbaszolgalat. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az aranyosmaróti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. 24-ig.

Egy hivataloszolgal állás a munkácsi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. esetleg természettani lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a beregszászi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi december hó 8-ig.

Egy irnoki állás az antalfalvi királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kívánatos a német, szerb és román nyelv ismerete. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a páncsovai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi november 25-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek, és írószerek dus választékban.

A Tanosztály-parancsnokságok szíves figyelmébe ajánljuk általánosan használt és közkedveltségnek örvendő altiszti iskolai füzet-mintagyűjteményünket (garnitúrák) és a kiadásunkban most megjelent Próbaesendőrök kézikönyvét, melyet tömeges megrendelés esetén kedvezményes árban szállítunk.